

ROČNÍK LXIII

KVĚTEN 2008
ČÍSLO 5

HLAS PRAVOSLAVÍ

SVATÁ TROJICE

Ludmila Juzova Julita

1978-83 absolvovala Urmundskou univerzitu, fakultu umělecko-grafickou v Rusku. Ikonografii se začala věnovat v r. 1992 a v r. 1993 přijala pravoslavi. Učila se v kurzech o. Zinona. Od r. 1997 žije v ČR. Kontakt: LudmilaJuzova@seznam.cz

Milí a laskaví čtenáři!

Nejprve bych ráda poděkovala všem, kteří si předplatili náš časopis i všem dárcům, kteří nám pomáhají a umožňují, aby náš časopis nadále vycházel v nezkráceném rozsahu. Ze srdce Vám děkujeme!

V uplynulých dnech jsme zažívali radost z Paschy a právě tato radost mne motivovala ke změně stereotypu. Většinou se jen soucitně díváme na bezdomovce a sociálně slabší spoluobčany, kteří hledají v kontejnerech „koušek obživy“ nebo „něco na sebe“. Míjíme je se s tísněným pocitem: často ani nevíme, zda jim máme říci Dobrý den. Bojíme se přiblížit, abychom „něco nechytli“. Když jsem se vrátila nad ránem z Paschy domů a uviděla před domem člověka šátrajícího v kontejneru, najednou jsem pocítila obrovské nutkání mu něco dát. Vtiskla jsem mu do ruky drobný peníz a něco ke snídani a zažila pohled plný vděku. Pro ten pohled to stojí za to udělat. Pak se vzpamatoval a volal za mnou „To se mi ještě za celých 5 let nikdy nestalo, Vy snad ani nejste člověk – vy se mi zdáte?“

Od té doby to dělám pokaždé, když uvidím hladového u kontejneru – a celá situace se s mírnými obměnami opakuje. Nevěřili bys-

te, jakou mám pak celý den radost a jak je mi krásně u srdce! A tak, když je Vám smutno nebo máte depresivní náladu, zkuste tuto jednoduchou věc: obdarujte potřebného. Zdá se to neuvěřitelné, ale Pán Bůh štědrost opravdu odměňuje desetinásobně.

S láskou v Kristu Vaše Maria

Z OBSAHU

SLOVO METROPOLITY	PRAVOSLAVÍ VE SVĚTĚ
V moci svatého Ducha 4	Srbsko a Kosovo 22
LITURGIKA	Pravoslavi v Indonézii 24
Litie 6	jerej Antonij Drda
archimandrita Marek	HAGIOGRAFIE 28
TEOLOGIE	Svatý Alexandr Něvský
Nanebevstoupení Pána 8	EKOLOGIE – SOUVISLOSTI
DUCHOVNÍ ČTENÍ	Obyčejná voda? 30
Blíží se Mojžíšův konec 11	Roman Juriga
arcibiskup Simeon	PRAVOSLAVNÁ MIÁDEŽ 34
Rajská pyramida VII 12	MÉDIA 36
sv. Nikolaj Srbský	ZE ŽIVOTA EPARCHIÍ 38
Novodobý šamanismus IV 18	Z REDAKČNÍ POŠTY 42
o. Jan Týmal	Z PROGRAMU METROPOLITY 49
ZÁPISNÍK Z CEST 20	
Hesbjergvej – Dánsko	

V MOCI SVATÉHO DUCHA

Jsou vpravdě nevyzpytatelné cesty Boží. Proto se náš duchovní život od nepaměti připodobňuje k žebříku směřujícímu ze země do nebe. Měli bychom po něm vystupovat stále výše a tak se neustále přibližovat k nebi. Ve skutečnosti ale často dlouho přešlapujeme na jedné příčce a nejde nám učinit další krok vzhůru. Co je však ještě horší, často z něj padáme zpět na zem. Potřebujeme pak mnoho času, abychom vstali a nabrali dostatek sil k novému výstupu.

Pascha v Karlových Varech 2008, metropolita Kryštof na pastýřské návštěvě.

FOTO OLEG MACHNĚV

Začínat znovu duchovně žít je nutné. Neboť jinak nás čeká duchovní smrt, předcházející smrti tělesné. Když se kdysi v Egyptě ptali poustevníků, co na poušti dělají, skromně odpovídali: „Padáme a opět vstáváme.“ Mysleli to pochopitelně v duchovním slova smyslu. Člo-

věk věřící duchem žije. Když je duchovně nemocný a strádá, strádá i jeho tělesná schránka.

Duše touží po životě v pravdě a míru. Ale ve světě naráží na faleš a pokrytectví. Bývá proto zmatena. Hledá pevný bod, o který se může opřít a najít cestu duchovního růstu.

Takovým pevným bodem je v životě pravoslavných křesťanů svátek svatě Padesátnice, Sestoupení svatého Ducha, rozptylující jednou pro vždy duchovní temnotu. Duch pravdy přišel mezi nás, aby byl pro nás učitelem a pramenem všech charismatických darů. Předně Církve Kristovy, jako naší duchovní matky, a s ní všech těch, kteří hlásali a hlásají Jeho svaté evangelium celému světu, na svědectví všem lidem.

V moci svatého Ducha svatí apoštolové a všichni pozdější zvěstovatelé evangelia nejprve učili sami sebe a měnili svůj život a poté svědčili ostatním o tom, co s nimi učinil Bůh. V tom spočívala a nadále spočívá jejich přesvědčivost a síla. Neučí o lásce, ale láskou žijí. Neočekávají, že druzí budou k nim laskaví, spravedliví a dobří. Ale sami naplňují řád Boží a jsou živými vzory duchovního života, který člověka pozvedá ze země do nebe, odvádí jej od pomíjivého k věčnému. Vždy se opírají o pevný bod spočívající v milosti svatého Ducha. Nosí s sebou nádhernou dobrotu duše, která nejednou zachránila duše ztrácející naději a smysl života.

Pouze silou a mocí svatého Ducha konají toto požehnané dílo. Stejnou silou pak přemáhají útoky viditelných i neviditelných nepřátel. Od časů svatých apoštolů jich bylo v lidské společnosti bezpočet. Zlý nepřítel lidského pokolení dodnes pokračuje ve své černé práci. Často velmi rafinovaně ničí věci krásné a ušlechtilé.

Ale jeho útoky proti Boží lásce a kráse vycházejí naprázdno. Naopak pravda a spravedlnost více zazáří, když ji napadá lež a nespravedlnost. Nositelé radostné zvěsti evangelia zůstávají o tom nepřeborně množství svědectví. Vzpomeňme například na svatého Václava, jehož mučednickou krev nikdo nedokázal smýt. Stále se znovu objevovala a svědčila o jeho svatosti.

Nebo svatý Nektarios, který, ač pomluven a zostuzen svými bratry, dále pokorně sloužil Bohu. Po svém blahém zesnutí v Athénách r. 1920 jako veliký přímluvce u Stvořitele stále pomáhá léčit nemocné celého světa.

Bohužel mezi lidmi je i nadále dosti zloby a zášti namířené proti nositelům dobra, spravedlnosti a lásky. Mnohdy se jim podaří hodně otrávit duchovní ovzduší v rodině, mezi přáteli i celé

společnosti a někdy i v církevních kruzích. Boží pravdu ale nikdy nedokážou zničit. Je to jako s léčivou vůní uloženou v uzavřené nádobě. Navenek se zdá, že neexistuje. Když však nádobu otevřeme, hned voní po celém domě.

Vždy v pravý čas a v moci svatého Ducha vychází na denní světlo pravda a krása, která, jak věříme, spasí svět.

Nedejme se nikdy svést z nastoupené duchovní cesty. Rychle vstávejme po každém pádu. Žijme pro věčnost, jež se nám otevírá ve svatém Duchu již dnes.

METROPOLITA KRYŠTOF

LITIE

Žehnání pokrmů je jedním z nejstarších projevů náboženské pospolitosti. Shromážděný lid si žádá požehnání obětního jídla od proroka Samuela (1 S 9,13), rodící se novozákonní společenství dostává zázračné nasycení od svého Pána, když z pěti chlebů nasytí zástupy (Mt 14,19). Při večerních či celonočních shromážděních církve prvního a druhého století se stalo zvykem přinášet a žehnat pokrmy, které byly k dispozici pro modlící se. Tyto zvyky a obyčeje nezanikly, ale uchovaly se v různých podobách jako součást liturgických obřadů církve.

Během velké večerní před velkými svátky se po prosebné ektenii koná obřad nazývaný litie a požehnání chlebů. Když se začínou zpívat litijní stichiry, vycházejí kněz s diákonem (resp. všichni duchovní) ze svatyně do chrámové předsíně (ř. narthex, csl. pritvor) až ke dveřím. Nemá-li chrám předsíně, koná se obřad v lodi. Po ukončení litijních stichir diákon začíná ektenii *Spas, Bože, svůj lid ...*, kde v první prosbě prosí o přimluvy přesvaté Bohorodičky a mnoha světců. Lid na prosby odpovídá čtyřicetinasobným *Kyrie eleison*. Ve druhé prosbě se prosí za hierarchy a všechny křesťany, za danou lokalitu a celý svět, za Boží církev, za ty, kdo jsou v různé nouzi, za zesnulé pravoslavné křesťany a za všechny duchovní, kteří slouží a sloužili v daném chrámu. Třetí prosba vyprošuje obcím ochranu před různými neštěstími a vzývá Boží milosrdenství. Poslední prosba pak žádá o vyslyšení předneseného. Tato ektenie se uzavírá zvoláním kněze *Vyslyš nás, Bože, náš Spasiteli, ...* Po ní kněz žehná a navazuje rozsáhlá modlitba sklonění hlav, která obsahově shrnuje to, zač se modlil diákon.

Tím skončil blok litie a začínají se zpívat další sváteční hymny, tedy apostichy. Pokud

by se dosavad modlitby konaly v předsíni, vcházelo by se nyní do loď, kde je umístěna analog s ikonou svátku. Následuje zpěv *Nyní propouštíš* a obvyklé modlitby od *Svatý Bože až po Otče náš*. Pak se zpívá třikrát tropar svátku, během kterého se okuřuje třikrát dokola ikona svátku i s litijníkem.

Před ikonou je totiž připraven stolec a na něm tzv. litijník, tedy zvláštní kovová nádoba, sestávající z talíře na nožce, tři kalíšků a svícnu na tři svíce, to všechno je upevněno na kruhovém podstavci. Na talíř se dává pět bochníčků chleba, do jedné nádobky víno, do druhé pšenice a do třetí olej. Žehnání těchto pokrmů odkazuje na výše vzpomenu nuté nasycení zástupů pěti chleby. Tři svíce symbolizují svatou Trojici a tři listy, které tvoří základ svícnu, připomínají strom poznání v rajské zahradě.

Když se dokončí okouřování a zpěv troparů, čte kněz modlitbu na požehnání: *Pane Ježíši Kriste, náš Bože, jenž jsi požehnal pět chlebů a pět tisíc mužů z nich nasytit, sám požehnej i tyto chleby, pšenici, víno a olej. Rozhojň je v tomto městě i po celém svém světě. Posvěť své věrné služebníky, kteří z tohoto budou jíst. Neboť ty jsi žehnající a posvěcující všechno a tobě vzdáváme slávu, s tvým Otcem bez počátku i s tvým nejsvětějším, dobrým a životodárným Duchem nyní i vždycky a na věky věků.*

Velká večerní pak končí podobně jako božské liturgie chválou Božího jména *Budíž jméno Hospodinovo blahoslaveno na věky* a běžným závěrem, požehnáním a propuštěním. Přísluhující rozdělí chleby a víno mezi shromážděné, olejem dá kněz požehnání. Shromáždění novozákonní církve se tak završí znovu připomínkou starozákonních rituálů jako výrazu věčně platné a neměnné Boží vůle.

ARCHIMANDRITA MAREK KRUPICA

NANEBEVSTOUPENÍ PÁNA

Čtyřicátého dne po svém vzkříšení Pán Ježíš Kristus podle Písma vystoupil s učedníky na Olivovou horu poblíž Jeruzaléma, požehnal jim ke kázání evangelia, přikázal očekávat křest svatým Duchem a vystoupil na nebe. Dva andělé, kteří se zjevili apoštolům, zvěstovali, že Kristus se vrátí na zemi jako soudce „v onen den“ (Mk 16,19; L 24,51; Sk 1,9-11; 2-33). Svátek Nanebevstoupení, stejně jako následující sestoupení svatého Ducha na apoštoly, symbolizuje ustanovení apoštolské církve na zemi.

Svátek Nanebevstoupení Krista připadá na čtyřicátý den po Pasce. Čtyřicet dnů tedy Spasitel po svém vzkříšení přebýval na zemi. Proč byla doba Spasitelova přebývání na zemi určena na čtyřicet dnů? Jaký význam má tato doba?

Po čtyřicet dnů prochází duše zesnulého soudnými místy, a proto se po tuto dobu konají modlitby za něj. Čtyřicet dnů se vylévala voda z mračen za časů Noemových. Čtyřicet dnů trvá půst před svátkem Kristova narození a velký půst. Všechna tato období, určená počtem čtyřicet, hovoří o půstu, pokání a očistění. Jaký to však může mít vztah ke Kristu, který nepotřebuje ani očistění, ani pokání?

Míní se, že stejně jako je půst prahem nastupujícího svátku, tak bylo i pro Spasitele toto čtyřicetidenní přebývání na zemi přípravou pro návrat k Otci.

Čtyřicetidenní přebývání Krista na zemi bylo projevem krajní Kristovy lásky k člověku, péči o lidi a zvláště o učedníky, kterým se v průběhu čtyřiceti dnů zjevoval „ze svého soucitu s mnohými“ a hovořil k nim o království Božím. Spasitelovo popaschální přebývání na zemi bylo přípravou apoštolů a celého lidského rodu k přijetí království Božího. Je také možno nazvat ho Spasitelovým ponížením se „pro nás lidi a pro naše spasení“.

V Kristově nanebevstoupení je jakoby určitá újma, jakási ztráta. Spasitel zane-

chává svou Matku a učedníky zde na zemi. Bylo v něm však přítomno zaslíbení seslánní Utěšitele – Ducha svatého učedníkům a celé církvi. A ještě jedno očekávání zvěstovali andělé učedníkům: „Tento Ježíš, který od vás vystoupil na nebesa, přijde stejným způsobem, jako jste ho viděli vystoupit na nebe.“ Ve Spasitelově nanebevstoupení, které zakončuje Paschu, se již skrývá anděly zvěstované zaslíbení nepomíjející, nehasnoucí, věčné Paschy, která je spojena s Jeho druhým příchodem. Na všech ikonách Nanebevstoupení je vystupující Kristus zobrazen v té slávě a vítězství, v jaké přijde soudit svět. Je zobrazován sedící na trůnu slávy, ve světlých oděvech, prosvětlený zlatými paprsky – assistem, jenž znázorňuje božské energie. Obě ruce jsou pozdvíženy k žehnání, a nejen ruce, ale i chodidla (nemůže to být malířsky vyjádřeno, ale hovoří se o tom ve stichirách tohoto svátku). Obraz Spasitele je uzavřen do mandorly, kruhu představujícího nebeskou sféru, také většinou naplněné zlatými paprsky, které se rozbíhají podobně jako paprsky sluneční. A celý obraz Krista je jakoby sluncem. Sluncem pravdy, planoucím nad zemí. Nebeskou sféru s obrazem Spasitele drží svými rukama andělé.

Svatý Jan Zlatoústý hovoří o Spasitelově nanebevstoupení takto: „Vzhlížíme vzhůru k nebi, k samotnému trůnu Církve. Tam spočívá Počátek počátků. Tak také při-

jde Syn Boží z nebe soudit nás a neopozdí se. Vládce nás všech přijde a povede s sebou vojska, pluky andělů, sbor archandělů, zástupy mučedníků, spravedlivé, řady proroků a apoštolů, a uprostřed nich se bude sám nehmotně vznášet jako Král v nevyjádřitelné a nevyhovitelné slávě.“

Ve svátku Nanebevstoupení Spasitel vynesl lidské tělo, které přijal, nad řady andělských mocností a s tělem zasedl na trůn po pravici předvěčného Otce. Tato Spasitelova božská sláva, o níž hovoří i svatý Jan Zlatoustý, která naplňuje a odívá řízu božského světla celou Spasitelovu lidskou přirozenost a obléká Jeho tělo, vynesené nad nebesa, dává možnost alespoň zčásti pochopit smysl a podstatu uctívání ikon.

Tato viditelnost, hmatatelnost vtěleného Boha Slova umožňuje, aby církev vlastnila a uctívala Kristův svatý obraz. Základ svaté ikony spočívá v tom, že: „Slovo se stalo tělem a přebývalo s námi, plné blahodati a pravdy.“

V centru kompozice Nanebevstoupení stojí před slávou Kristovou Boží Matka. Byla zobrazována na ikonách tohoto svátku vždy a bez výjimek. To je potvrzením skutečnosti, že se zúčastnila této události, přestože ani ve Skutcích apoštolů, ani na jiných místech Písma se na to přímo nepokazuje. Svědectvím o tom jsou však bohoslužebné texty tohoto svátku.

Po stranách jsou většinou zobrazováni přední apoštolové Petr a Pavel. Představují pozemskou církev. Apoštolové vpravo jsou pohrouženi do hloubky rozjímání. Účastníci události stojící nalevo vzrušeně sledují dění.

Na některých ikonách stojí mezi apoštolům Pavlem a Boží Matkou svatý Jan Teolog v červeném plášti. Právě k němu se gestem a pohledem Bohorodice obrací. Její mlčenlivý rozhovor s milovaným učedníkem Kristovým, jemuž ji na kříži poručil do opatrování a jenž se v budoucnosti stal autorem jednoho z kanonických evangelíí a Apokalypsy, je jedním z důležitých momentů celé scény.

V kompozici se můžeme setkávat i s tím, že Bohorodice není zobrazována frontálně, ale pootočená, s modlitebně zvednutými rukama, jak pozorně hledí na nanebevstoupení svého Syna. Toto kompoziční schéma je dobře známo z památek byzantského umění, avšak neujalo se v umění staré Rusi, jež v průběhu staletí pevně zachovávalo přízeň tradičnější ikonografie. Nové kompoziční schéma se začíná v Rusku šířit až na přelomu 16.–17. stol. v dílech zhotovených stroganovskými ikonopisci.

Neméně výraznou zvláštností ikony je zařazení scény „žehnání apoštolů“, která podle evangelního textu (L 24,51) bezprostředně předcházela Nanebevstoupení.

Takové je zobrazení Spasitele na ikoně Nanebevstoupení, ale možná, že s ještě větší silou je Spasitelova sláva a majestátnost vyjádřena na chrámových freskách. Jsou většinou soustředěny v kupoli chrámu a často zaujímají i stěny nacházející se pod kupolí, tedy „šiji“ čili „barabán“. Spasitel Pantokrátor čili Vševládce je zobrazen ve středu kupole, jakoby vepsaný v nebeské klenbě, která je vytvořena architekturou chrámu. Sférický, okrouhlý povrch kupole představuje nebeskou klenbu jak svým vzhledem, tak i symbolickým významem, který mu připisuje církev. Tento obraz Krista vyjadřuje slávu a vládu nade vším. Podobá se slunci a představuje Nanebevstoupení. Na okraji kupole jsou stejně jako na ikoně tohoto svátku zobrazeny nebeské síly podpírající nebeskou sféru se Spasitelem ve středu. Níže, většinou tam, kde jsou umístěna okna, v pásech mezi nimi, je zobrazena Boží Matka. Po její pravici a levici stojí dva andělé, zvěstující apoštolům, a apoštolové, zvedající tváře k nebi, jak je to popsáno ve Skutcích.

MNICH GRIGORIJ /KRUG/: „VOZNĚSENIE GOSPODNĚ“, Z KNIHY „KANON I STIL“; I. SOLOVJEVA, N. PIVOVAROVA: „PREČISTOMU OBRÁZU TVOJEMU POKLONJAJEMSA“; PŘELOŽILA JANA BAUDIŠOVÁ

BLÍŽÍ SE MOJŽÍŠŮV KONEC

Mojžíš si uvědomuje blížící se smrt, ale ještě je spousta Božích zákonů, které by chtěl lidu připomenout a vyložit. Je to třeba zákon o obživě duchovenstva. Kněží a levité nemají nárok na pozemek v zaslíbené zemi. „Nebudou mít dědictví uprostřed svých bratří. Jejich dědictvím bude sám Hospodin, jak jim přislíbil.“ Znamená to, že nebudou mít vlastní půdu, kterou by obdělávali. Budou se cele věnovat službě Bohu, ale budou mít nárok na některé části z obětovaných zvířat, která budou lidé přinášet, a kromě toho budou dostávat od lidu všech ostatních kmenů, těch, kdo budou vlastnit půdu, první sklizené obilí, první mošt a první olej.

Mojžíš také varuje před čaroději, zaklínači, hadači a těmi, kdo se doptávají duši mrtvých. Hospodin je má v ohavnosti a právě pro ně má být očistěna zaslíbená země od pohanských národů, kde se tyto nešvary pěstují. Boží lid se má dotazovat jen Boha prostřednictvím jeho proroků. A zvláště proroka, kterého teprve pošle. Hospodin o něm říká: „Povolám jim proroka z jejich bratří... Do jeho úst vložím svá slova a on jim bude mluvit vše, co mu přikáži. Kdo by má slova, která bude mluvit svým jménem, neposluchal, toho já sám budu volat k zodpovědnosti.“ Zdá se, že zde, na prahu věčnosti, Mojžíš svým vnitřním zrakem vidí Proroka a Pána, Spasitele Ježíše Krista, který jednou přijde, aby naplnil starý zákon a otevřel nový.

Izrael se nevyhne válkám, a proto Mojžíš vyhlašuje zákon o válce. Je to zákon o statečnosti, ale také o lidskosti těch, kdo budou bojovat: „Když vytáhneš do boje proti svým nepřátelům a spatříš koně a vozbu, lid početnější, než jsi sám, nebudeš se jich bát, neboť Hospodin, tvůj Bůh, který tě přivedl z egyptské země, je s tebou.“ Než podstoupí Izrael boj, vystoupí kněz a napomene lid, aby neklesal na mysl, nebál se a nebyl ustrašen: „Vždyť Hospodin, váš Bůh, jde s vámi, aby za vás bojoval s vašimi nepřáteli a zachránil vás.“ Pak promluví k lidu správcové a vyzvou ty, kdo vystavěli nový dům a ještě jej nezasvětili, kdo vysadili vinici a ještě z ní nesklízeli, kdo se zasnoubili s ženou a ještě si ji nevzali,

at' se vrátí domů, aby nezemřeli v boji a aby pak někdo jiný nezasvětil jejich dům, nesklízeli z jejich vinice, nevzal si jejich ženu. Dále ještě správcové promluví k lidu: „Ten, kdo je bojácný a zbabělý, at' se vrátí domů, aby jeho bratři neztratili odvahu jako on.“

Stejně jako odvaha v boji je v očích Hospodinových ve válce důležitá i lidskost. Nezpůsobit víc utrpení, než je nezbytně nutné. Zákon o válce, který Mojžíš vyhlašuje, se týká válek, které Izrael povede, až osídlí zaslíbenou zemi. V boji o ni nepůjde jen o její dobytí, ale i o očistění od pohanství, a proto bude boj mnohem nelibostnější. Zákon o válce pokračuje: „Když přitáhneš k městu, abys proti němu bojoval, nabídněš mu mír. Jestliže ti odpoví mírem a otevře ti brány, tu všechny lid, který je v něm, podrobíš nuceným pracím a budou ti sloužit. Jestliže k míru s tebou nesvolí, ale povedou boj, oblehneš je. Až ti je Hospodin, tvůj Bůh, vydá do rukou, pobiješ v něm leda muže. Ale ženy, děti a dobytek ponecháš naživu. Je i vše, co je ve městě, všechnu kořist si ponecháš jako lup.“

„Když budeš dlouhou dobu obléhat nějaké město a v boji se ho zmocníš, nezničíš jeho stromy. Vždyť z něho můžeš jíst. Nekácej je! Což je strom na poli člověk, abys jej taky obléhal? Je-li ve válce třeba dřeva k obléhání, smí se kácet jen strom, o kterém víš, že to není strom s ovocem k jídlu.“

„Když vytáhneš do boje proti svým nepřátelům a zajmeš zajatce a spatříš mezi zajatci ženu krásné postavy, přilneš k ní a budeš si ji chtít vzít za ženu, přivedeš ji do svého domu. Po dobu jednoho měsíce bude oplakávat svého otce a svou matku. Potom k ní smíš vejít, budeš jejím manželem a ona bude tvou ženou. Jestliže se ti pak znelíbí, propustíš ji a bude volná. Nesmíš ji prodat za stříbro nebo za ní hrubě zacházet, poté co sis ji vzal. Už nikdy nesmíš být pouhou otrokyní, ale je svobodná a může jít, kam chce.“

Ještě několik zákonů a pak už bude Mojžíš moci zazpívat svou píseň na rozloučenou, pozhnat lidu a odejít k otcům.

ARCIBISKUP SIMEON

RAJSKÁ PYRAMIDA

VÝKLAD BLAHOŠLAVENSTVÍ VII. SEDMÉ POSCHODÍ

Блажены миротворцы, ибо они будут наречены сынами Божиими
Blaze těm, kdo působí pokoj, neboť oni budou nazváni syny Božími

Čistota srdce je základem míru, ticha a pokoje. Na něm je stavěno sedmé poschodí rajske pyramidy, která se vypíná k nebesům. Nemůže být pokojným, tichým, „mírným“ srdce, které se naplňuje falešnými myšlenkami, nerozumnými žádostmi našeho pomíjivého světa a odpudivými vášněmi, protože to vše vyvolává vzdušnou vod, pozvedá mračna a bouří na lidském moři života.

Ve výšinách se očišťuje dokonce i zkalená voda ze stojatých močálů. Pozvedni i ty, člověče, své srdce výše, a nebesa ho očistí. Do tvého čistého srdce se nastěhuje klid a pokoj a do klidného zrcadla tvé duše bude nahlížet Bůh.

Klid a mír – to je duchovní potěšení. Analogicky i čistota srdce je duchovní potěšení. Kdo má v sobě klid a mír, tomu je dána obrovská útěcha a blažená radost uvnitř duše. A tuto radost nemá nikdo sílu mu odejmout.

Kdo má klid a mír – pokoj v duši, má Krista, protože je řečeno: „On je náš pokoj.“ (Ef 2, 14).

Kdo se přidružuje Velekněze světa, ten zcela určitě dosáhne míru a pokoje duše, neboť Kristus je nazván Veleknězem světa.

Kdo v čase bouřky přistane u břehů Dárce pokoje, ten dostane pokoj a přestane se bát, vždyť Kristus je dárce míru a pokoje, protože On řekl: „Pokoj vám zanechávám...“ (J 14, 27) Ten, kdo říká, že se v něm usídlil Bůh, týmiž slovy současně tvrdí, že má klid a mír ve své duši.

Jen s Kristem se můžeme propracovat k míru v duši, bez něho toho nikdy nedosáhneme. Apoštol Pavel říká mnohé o smíření s Hospodinem. Tímto smířením není myšlena dohoda mezi vůlí naší a vůlí Boží, ale úplné a radostné odevzdání se do vůle Boží. Apoštol Pavel má na mysli naše

usmíření s ostatními lidmi. Toto smíření znamená souhlas mezi vůlí naší a vůlí jiných lidí. Lidé se tisíce let snažili mezi sebou navzájem domluvit a dospět k vzájemnému souladu, ale nesmířili se. Právě proto nás apoštol Pavel utvrzuje v poznání, že pokoje mezi lidmi je možné dosáhnout jen prostřednictvím všeobecného uznání vůle Boží. Jak se do lesa volá, tak se z lesa ozývá. Kdo slyší mír Boží v sobě, ten se „ozývá“ a vyzařuje Boží mír kolem sebe, aniž by musel vynaložit jakéhokoliv zvláštního úsilí. Vyzařovat pokoj je zcela lehké a přirozené jako dýchání. „Tvořit mír“ znamená přijímat a odevzdávat. Přijímat pokoj a mír Hospodinu a odevzdávat ho lidem (i zvěř) kolem sebe. Ano, i zvířatům! Vzpomeňte si, že svatí lidé žili v míru a pokoji dokonce i s dravou zvěří, hladili ji jako krotká jehňátka. Proto „tvořit pokoj“ znamená nést pokoj i zvěři a obecně celému okolí a celé přírodě, protože přírodě nic tak hrozně nevdává, jako hříšný nepokoj člověka. Klid lidem nepřináší příroda, naopak – klid a mír přírodě dodávají lidé. Jakmile mezi lidmi zavládne pokoj, i příroda se raduje z pokoje.

Mírotvůrce – ten, kdo tvoří mír a pokoj, bude nazván synem Božím. On bude nazván tím, kým je Kristus od věčnosti. Ten, kdo tvoří pokoj, završuje dílo Krista. Ve jménu svého Otce nebeského zve k bratrství mezi lidmi, ve jménu lásky k Bohu volá k bratrské lásce. Aby bylo možné vnést pokoj do vztahů mezi lidmi, připomíná jim Kristus jejich původ a pozvedá je na vyšší úroveň bytí. A jen na této, vyšší úrovni je možné dospět ke skutečnému pokoji a trvalému míru. Občanský mír není trvalý, pevný. Trvalý je jen ten bratrský. Ne spoluobčané, ale jen spolubratři mohou přijmout a udržet Boží po-

koj, skutečný mír. Mírotvůrce předvídá velké a blízké zrození Boží rodiny, je hlasatelem nebeského otcovství a bratrství mezi lidmi. *Jste bratři, protože máte jediného Otce v nebesích!* To je jeho nezpochybnitelný argument ve prospěch pokoje, kterému nikdo rozumný nemůže protirečit. Je to ten nejvyšší a nejsilnější argument pro dosažení pokoje mezi lidmi. A právě kvůli tomu se Mírotvůrce neustále obrací k odmítanému Bohu s modlitbou: „Odpusť jim, Bože, neboť nevědí, co činí. Odpusť jim, jsou to tvé děti a ty jsi jejich Otec.“ A Otec naslouchá Synu

– Mírotvůrce a skrze něho daruje lidem svého svatého Ducha, který přináší nebeský dar pokoje rozhořčeným lidem. A pokoj – to je zdraví.

A tak – působením pokoje – se staví sedmé poschodí rajske pyramidy. Toto poschodí je postaveno jakoby z ryzího zlata, které probleskuje tišinou.

pokračování příště, předcházející části si můžete přečíst na www.hlaspravoslavi.cz

Z DÍLA RAJSKÁ PYRAMIDA SV. BISKUPA NIKOLAJE (VELIMIROVIČE) PŘELOŽILA SMK

KRÁLOVSTVÍ BOŽÍ

V NAŠÍ SOUČASNOSTI – JE STÁLE AKTUÁLNÍ?

ZAMYŠLENÍ NAD ČLÁNKEM O. A. JIŘÍHO NOVÁKA Z ROKU 1946

„Zdalo by se, že po šťastném ukončení války se zlem, jaké představoval nacismus, jsou zde všechny předpoklady k tomu, aby znavené lidstvo, po třevší negaci, šlo cestou vzájemného pochopení a spolupráce. Zatím vidíme pravý opak. Vášně, sobectví se mnohonásobily a volání uvědomělých jednotlivců po mravním řádu působí přímo groteskně a zaniká v hluku mezinárodních politických soubojů a vnitřních bojů o pozice, zatímco jednotlivci a drobní občánkové si hledí často bez práce a námahy naplnit si kapsy cizím.“

Tak začíná článek, který v roce 1946 uveřejnil o. A. Jiří Novák, jeden z předních kněží obnoveného českého pravoslavlí a Gorazdův předválečný spolupracovník v Hlasu pravoslavlí. (S tímto novým názvem, který držíme dodnes, začal od roku 1945 vycházet český pravoslavný oficiální církevní časopis po nucené odmlce neblahých okupačních let a navázal jím na předválečný Věstník české pravoslavné eparchie (1931–1942) a ještě starší církevní orgán Za pravdou! (1921–1930), které vydával svátý vladyka Gorazd). Článek vyšel v čísle 9–10 pod názvem *Království Boží v naší současnosti*.

Připomeňme si tohoto vzácného a vzácně pracovitého kněze, od jehož smrti už uplynulo téměř čtvrt století (zemřel v Praze 18. března 1985 pětasedmdesátiletý) a sto let od jeho narození (16. července 1910 ve Znojmě) se pomalu blíží. Byl autorem nesčetných článků a zejména stručných a výstižných glos, příležitostných k vnějším poměrům, pokud to dovolily, i situaci ve vnitřním životě církve. Dovedl příležitostně reagovat i na literární dění, zejména, když se dotýkalo naší české pravoslavné církve, její teologie a dějin. Naším mladým autorům by mohl být i v tomto ohledu všestranným příkladem.

Léta těsně po II. světové válce byla u nás klíčová pro další vývoj politický a hospodářský; byli jsme svědky „soubojů na naší vnitřní politické scéně“ právě tak jako bitek, které, bohužel, dodnes probíhají i na scéně mezinárodní.

Otec Jiří, jak jsme mu všichni říkali, jako by navázal na duchovní upozornění národního mučedníka o. ThDr. Vladimíra Petřka, který v jednom ze svých posledních publikovaných příspěvků v našem církevním tisku v roce 1942 upozornil na vynikající studii profesora – filozofa Nikolaje O. Losského „Bůh a světové zlo. Základy teodiceje“, která vyzývá k plnění principiální výzvy našeho Spasitele Pána Ježíše Krista: „Hleďte nejprve království Boží a všechno ostatní vám bude přidáno!“ Jak je to aktuální stále, tedy i dnes, kdy jsme vtaženi vědomě nebo nevědomě do otázek: „Co budeme jísti, co budeme pít nebo čím se budeme odívat“ – jak nedávno s důrazem zaznělo i na církevní schůzi na Moravě, zapomínajíce, „že těchto věcí pohané hledají...“

Otec Jiří sledoval se znepokojením podobné poválečné povážlivé otázky – týkaly se nejen „budování spravedlivého sociálního společenského řádu“, ale i obnovené existence naší malé církve a snad celého křesťanství.

Píše: „Se zvýšeným úsilím by mělo křesťanství zápat o království Boží, v jehož základě je Boží pravda a řád.“

„Je to těžký boj už proto, že i v životě církevní morální složky, pravda, láska a zbožnost prakticky nabyly podřadný význam, zatímco vnější vážnost, prestiž, hmotné upevnění, statistická početnost získává u některých vylučný význam.“

Autor se pak zamýšlí nad současnou situací, kdy zvláště velká (západní) církev, podepřená všude politickou stranou, usilovala všemožně o přednostní a mocenské postavení, dokládajíc oprávněnost svých snah počtem svých příslušníků, z velké části matrikových. S obavou konstatuje, jak velká a strašná je její odpovědnost před Bohem a před dějinami našeho duchovně upadajícího národa! Ale ohlíží se kolem i po ostatních církvích a uvědomuje si odpovědnost, kterou mají i církve evangelické, které mají biblickou tradici, jsou upevněné a zastoupené na vysokých místech našeho veřejného života, a ptá se, kolik „živého slova dávají národu?“ Upozorňuje, že i církve československá (dnes čsl. husitská) má nemenší odpovědnost, poněvadž v období mezi dvěma světovými válkami získala masy členů a musí udržet v rovnováze svůj moderní výklad křesťanství s tajemnou touhou lidské duše po Bohu na výsostech, po Otci nebeském, s nímž nás pojí víra, modlitba a účinná láska.

Kritický pohled nesmí ovšem ulpět jen na našem okolí. Zajímá nás, s jakou analýzou se autor obrací k českému poválečnému pravoslavlí (nezapomeňme, že to bylo rok po osvobození vlasti, a volnější Češi, převážně pravoslavní, zakončili svůj návrat z Volyně až v roce 1947, i situace politická již nazrávala k přelomovému jaru komunistického uchopení plné moci v roce 1948!). Připomíná, co bylo vesměs pravoslavným duchovním, kteří okupaci přežili, od neblahého září 1942, kdy byla naše církev v takzvaném Protektorátu postavena mimo zákon, jasně: jaké škody výchovné, katechetické utrpěla církev mezerou, trvajíc téměř čtyři roky, kdy jakákoliv její

činnost i činnost pro ni byla nacistickým základem zakázána a trestána, jaké škody tato mezeru v duchovním životě a výchově mladé generace způsobila! Jakou ztrátu utrpěla zavražděním svého předního pastýře, vladyky Gorazda, biskupa – pastýře v pravém smyslu toho slova – a jeho spolupracovníků! Z nich jednoho, dr. Vladimíra Petřka, mravní osobnost s vysoce intelektuální teologickou a historickou erudicí, si patrně představoval vladyka jako svého skutečně schopného nástupce.

Otec Jiří A. Novák se již bohužel nedožil spontánního a oprávněného rozhodnutí naší církve zasvětit novému mučednickému světcovi, vladykovi Gorazdu II., spodní kapli pod olomouckým památným chrámem, v němž byl před dvaceti lety blahorečen. Snad byl ještě svědkem, když vladyku Gorazda, biskupa českého a moravsko-slezského, uvedla mezi své kanonizované mučedníky i srbská pravoslavná církev, naše jurisdikční Církev – Matka z doby předválečné, jež naše autonomní církevní společenství československé (spolu s tehdejší Podkarpatskou Rusí) cílevědomě vedla k církevní zralosti, tj. od církevní autonomie k autokefalii neboli plné samostatnosti ve velké rodině pravoslavných církví. Troufám si říci, že jak autokefalitu, tak i kanonizaci přeosvíceného vladyky Gorazda II. si otec Jiří Novák vroucně přál, i když to ve svém článku nezmínil přímo. Píše:

„V záplavě hmotarství a kořistnictví je skryto někde neznámé stádečko Boží, které buduje pravé království pokoje. V mravním slova smyslu jsou zde opět doby, kdy ač politickou mocí nepronásledován, pravý křesťan bude „smetím světa“ při vši křesťanské civilizaci. Při budování království Božího nutno uvážiti pravdu evangelia, že „svět leží ve zlu“. Toto zlo jest přemáhati zbraněmi evangelia za pomoci Boží. Ovšem je otázka, zda se buduje království Boží pokřikem do světa, že dialektický materialismus je bezbožecký, jako by kapitalismus byl nějak opravdově zbožný.“

Nejkrásnější květy dal křesťanství v době pohanské moci. Až se samo zmocnilo moci, upadlo vnitřně a někde se stalo dokonce nepohodou. Větší urážkou Boha je nesnášenlivá, sobecká a politizující „křesťanská církev“ než například země, jejíž vedení si říká, že buduje na základě dialektického materialismu, avšak jejíž lid vydal nedávno krvavé plody sebeobětování.“

„V tomto kvasu sebelásky a zbožňování člověka a jeho díla obnovujeme českou pravoslavnou církev. Hrsta ve srovnání s jinými, i když máme k dispozici tisícileté poklady pravoslavné zbožnosti a moudrosti a slovansko-národní tradici cyrilometodějskou na našem území, tradici, která položila základy také naší osvěty a budila podvědomí českého člověka v době husitské, osvobozené, ba i nejnovější...“

Nakonec autor poté, co si povšiml, že musíme jako církev „přemáhati pomluvy, zlou vůli, propagandu a jistý vnější útlak a umlčování...“, přechází k naléhavým úkolům dneška:

„I vady a nedostatky rázu vnitřního omezují naši práci. Třileté přerušení bohoslužebného, svátostného a výchovného života nijak církvi neprospělo, naopak vrhlo vnitřně mnohé členy o deset let nazpět. Starší generace, které se účastnily bojů o pravoslavnou orientaci, vytrvaly, kdežto mladí, škole odrůstali, se odzicili, už také pro psychologické uvolňování svazků dospívajících s náboženstvím... Z toho je jasno, jakou odpovědnost mají budovatelé Boží říše, vychovatelé mladých, rodiče a zvláště otcové duchovní.“

V dalších větech se otec Jiří Novák zabývá významem vyučování náboženství. Věřím, že jejich připomenutí bude pro někoho srovnatelně aktuální jako trvalý úkol a stále docela nenaplněný duchovní závazek. Myslí, že je to dnes, jak se zdá, vyučování náboženství, kde lze vzbudit trvalý a správný zájem o náboženství a církev, jíž zůstanou řádně vychovaní a připravení mladí lidé věrní i po odchodu ze školy. „Při vyučování náboženství nutno vštěpovati se vším uměním, horlivostí a láskou pravdy evangelia v pravoslavném výkladu a praxi.“

Změnila a zlepšila se nějak podstatně situace dnes, když je tato otázka výchovy přenášena na bedra svobodného rozhodování rodičů? Ze svého i z veřejného života vylučují náboženskou výchovu, která je základem pro mravní vývoj mladé osobnosti, a tudíž i pro zdravý mravní vývoj národa. Proti prioritě království Božího a jeho hledání dnes získává prostor zábava, televize atd., v níž málokdy slyšíme a vidíme příklady k Božimu království vedoucí... Na některé stránky našich mravních problémů upozornil i nově zvolený pan prezident Václav Klaus, jehož volbu sledoval národ u televizních obrazovek. Ovšem sám volební akt nastavil zrcadlo a byl příležitostí klást si otázky na téma mravní cesty národa, podobně jako si je pokládal ve svém zamyšlení otec Jiří A. Novák.

„Budování království Božího jest nyní pracovním polem otců duchovních, kteří se musejí státi proroky ideje Boží.“

V chápání naší církevní tradice, která sahá dvoutisíciletým časem zpět až k životu a spasitelnému působení Bohočlověka Krista, ovšem záleží „na každé duši pravoslavného křesťana, na jeho svědomí, aby vroucnost víry, neochvějnost lásky k Bohu a bližnímu, věrnost církvi, která jako Kristovo Tělo učení Jeho v čistotě udržuje, věrně učí a v životní praxi zachovává, bude-li se Království Kristovo uskutečňovat na zemi.“

„Modlitba, bohoslužba, slovo Boží vždy a všude, láska a dobrota. To je lešení ke stavbě budovy pravé bohoucty“ – píše o. A. J. Novák závěrem. „Jím se přidružují věřící, kteří morálně pomáhají ve svém srdci a v srdcích druhých zažehnouti pochození pravdy Boží. Bůh vložil vážný úkol chápajícím jeho ideu. Nutno Boha přiblížiti sobě a lidem. To by byl náš přínos nejen pro svou spásu a k upevnění církve, nýbrž přímo k budování Boží říše v našem národě. Jsme k tomu zavázáni jako nositelé jména Kristova.“

ČLÁNEK O. A. JIŘÍHO NOVÁKA,
KTERÝ VYŠEL V HLASU PRAVOSLAVÍ
V ROCE 1946, V ČÍSLE 9–10, STR. 135,
PŘIBLIŽUJE PROT. PAVEL ALEŠ.

ZLATO SE ČISTÍ V OHNI

2. rozšířené a doplněné vydání monografie o životě a smrti pravoslavného kněze ThDr. Vladimíra Petřka, jeho rodičů a sourozenců.

Monografie Vojtěcha Šustky přináší nejen zasvěcený a řadou archivních dokumentů precizně podložený pohled do období heydrichiády, nýbrž je především sondou do života, myšlení, odbojové činnosti a nakonec i oběti pravoslavného kněze Vladimíra Petřka. Je dobře, že Petřkův statečný čin nabídnuté pomoci pronásledovaným parašutistům-agentům, motivovaný především křesťanskou láskou a hlubokým vlasteneckým cítěním, je díky této práci připomenut. Stejně tak i památka jeho rodičů a sourozenců, kteří se stali obětí nacistického řádění, které následovalo po atentátu na říšského protektora R. Heydricha. K monografii je připojena také pozoruhodná studie prof. Pavla Aleše „O literární činnosti ThDr. Petřka“. O vydání knihy u příležitosti 100. výročí narození o. Petřka se zasloužila PCO v Hradci Králové a zejména prot. Milan Augustýn Jareš, kterému patří upřímné poděkování. Dík patří také sponzorům: nadaci Lesy České republiky.

Více informací najdete na www.pravoslavihk.cz. Knihu lze objednat v internetovém obchodě nakladatele www.navrat.cz nebo přímo u prot. Milana Augustýna Jareše.

ThDr. Vladimír Petřek byl

navržen na udělení státního vyznamenání in memoriam řádem Tomáše Garrigua Masaryka v říjnu 2008, a to paní Libuší Šilhánovou, bývalou signatářkou a mluvčí Charty 77, arcibiskupem olomoucko-brněnským Simeonem, arcibiskupem pražským a českých

zemí Kryštofem, ředitelem úřadu olomoucko-brněnské pravoslavné eparchie o. Liborem Raclavským a ředitelem o. s. Pravoslavná akademie Vilém Romanem Jurigou. Návrh byl v senátu přednesen panem senátorem Mgr. Martinem Mejstříkem.

NOVODOBÝ ŠAMANIZMUS IV.

ČETBA NA POKRAČOVÁNÍ

V posledním vyprávění jsme navštívili tajemné zasedání podivné organizace, která by se mohla jmenovat Naše dobro, s. r. o. Jejím cílem je zamezit lidem v skutečném poznání Boha. Nyní očekáváme, jaké návrhy předloží přítomní.

Mozky nejhroznějších démonů si nemohou dovolit zahálet. Velký Prezident je pozoruje, i když to na první pohled vypadá, že pouze přezíravě upírá oči kamsi nad jejich rohy. Napravo od trůnu, uprostřed stolu, povstal sekční šéf Oddělení podvodu a reklamy, všemi mastmi mazaný démon dr. Clamus Reclamus Propagandus. Hluboce se uklonil směrem k Velkému Prezidentovi, směrem k Tajemníkovi učinil rovněž mírnou poklonu (s takřka nepostřehnutelným závanem lehkého pohrání) a ujal se slova: „Vaše Všehříšnosti (Velký Prezidente), Vaše Hlubokopřeztemnělosti (Velký Tajemníku), Vaše Přeztemnělosti (kolegové), můj předřečník ve své velmi pozoruhodné řeči opomněl patřičně zdůraznit (jistě že ne z nevědomosti), že ona smrtelná cháska na Zemi disponuje nejen jakýmsi chatrným tělem, ale i nesmrtelnou duší, a co je zvláště na pováženou, i duchem. Ano, pánové, i duchem! A to je věc, která by nás měla především zajímat a nikoli jejich směšná tělesnost. Duchovní schopnosti člověka totiž právě obsahují to, o čem se Jeho Hlubokopřeztemnělost opatrně zmínila, totiž obraz Nejmenovaného. Či spíše, zásluhou Jeho Všehříšnosti (opět hluboká úklona) už jen zbytky tohoto obrazu. Nicméně přesto v sobě skrývá tato duchovní schopnost člověka stále ještě jistě nebezpečí, totiž že bude hledat svůj Pravzor, svého Stvořitele. Nuže, jestliže neovlivníme to, že člověk Nejmenovaného bude hledat, můžeme ale přece velice dobře ovlivnit to, co člověk bude nalézat! Země je nyní, jak jsme slyšeli, v našich rukou a s ní i její pozemské duchovní sféry! Jestliže jakýkoli člověk na Zemi bude chtít začít duchovně hledat, narazí v první řadě na tyto naše duchovní světy! A je tedy pouze na naší

vůli a libosti, jaké poznání a jaké duchovní zkušenosti získá, jaký si vytvoří úsudek o Nejmenovaném a zda je vůbec třeba, aby se o Nejmenovaném dověděl. To totiž, pánové, vůbec není třeba. To je dokonce velmi netřeba! A jak znovu zdůrazňuji, je to jen a pouze v našich rukou!“ Zatímco dusno v sále rozvířil mírný potlesk zúčastněných, zdvihl se na opačné straně stolu naproti Propagandusovi sekční šéf Referátu vášní a rozkoši doc. Humus Chrochtus Hedonus. Rozhlédl se poněkud nazlobeně po přítomných a po patřičných osloveních a úklonách se obrátil k Propagandusovi: „Vaše Hříšnosti, oceňuji samozřejmě nesmírně vaši iniciativu, se kterou jste se jako první ujal slova. Nicméně dovolil bych si vyjádřit určitý nesouhlas s vaším poněkud neprofesionálním podceňováním tělesné stránky člověka. Vždyť je to zlatý důl! A především nám umožňuje rozvinout naše preventivní opatření. Ano, prevence, pánové, já volám po prevenci, protože ta je vždy nejekonomičtější! Ve chvílích, kdy už člověk začne duchovně hledat, bývá pozdě a kolik drahocenné energie bychom museli vynaložit na

oklamání všech takových lidí a vytvoření alespoň zdánlivě logického falešného duchovního systému! A můžete stoprocentně zaručit jeho efektivitu, pane kolego? Prosím, nejsem zcela proti tomu, co navrhuje, pokud už to bude nezbytně nutné, ale jako naprosto podstatné vidím odvedení pozornosti všech lidí od jakékoli myšlenky na duchovní věci! Tělesné vášně, požívačnost, chlípnost, nezdrženlivost, obžerství, pijanství, lenost, otrávenost životem a znovu tělesné vášně! S tím je třeba začít, pánové, a čím dříve, tím lépe! S některými nevhodnějšími formami už u těch nejmenších dětí. Pak si můžeme v klidu užívat své vlády nad Zemí, protože na nějaké duchovno si nikdo z lidí ani nevzpomene. To tvrdím já!“ I doc. Hedonus byl odměněn opatrným potleskem, do něhož se ovšem tu a tam mísilo vzrušené mumlání a hučení kolem stolu. Ale to už vstává u zadního konce, téměř naproti trůnu, nesmlouvavý démon Mgr. Ateistus Ratius Materialist, sekční šéf Odboru nevěry a skepticismu: „Klid, pánové kolegové, klid, prosím! Vždyť řešení je tak jednoduché! Nechci sice, samozřejmě, zcela zpochybnit návrhy svých předřečníků, ale jsem přesvědčen, že nejefektivnější bude zaměřit se nikoli na ducha nebo tělo, ale na samotný rozum člověka. A říkám-li na samotný, pak myslím doslova samotný. Rozum a nic jiného. Může člověk, pokud tedy už bude chtít o něčem přemýšlet, dojít za současného stavu Země (opět úklona k Prezidentovi) k jistotě, že vůbec Někdo existuje? Vždyť je to nesmysl! Potká snad na své ubohé Zemi někoho takového? Uvidí ho? Může si na něj sáhnout? Nikoli. Toho je třeba využít. Nemohu přece hledat něco, co není. Je zhola nerozumné toužit po někom, kdo neexistuje. A je to. Musíme lidem vnuknout myšlenku, že jejich vlastní existence je dílem sice šťastné, úžasné, možná fascinující, avšak zcela nerozumné náhody!“ Reč běsa Ateistuse přerušil bouřlivý potlesk posluchačů, kteří mezi sebou začali vzrušeně diskutovat a vzájemně se povzbuzovat pitvornými úšklebky. „Ale kolegové!“ pokračoval dále šéf nevěry

a skepticismu, „tato metoda má, prosím, ještě další zajímavý a nezanedbatelný rozměr! Jestliže pro člověka nebude existovat žádné duchovno, žádný Nejmenovaný, pak pro něho nebudeme existovat ani my samotní! Ano, slovní kolegové, my musíme popřít i svoji vlastní existenci, protože jedině tak budeme mít na celém světě naprosto volné ruce! Jedině tak budeme moci z lidí vysávat jejich životní energii, napadat je a škodit jim podle libosti. Nikdo nás nebude z ničeho podezřívát, nikdo nám nebude v ničím bránit, protože s námi nikdo nebude počítat!“

Poblíže trůnu povstal další řečník, Velký šéf Resortu lži a klamu prof. Maximus Podlus Ficanus, který vehementně gestikuloval a snažil se uklidnit posluchače. „Kolegové, kolegové, věnujte mi pozornost! Naše výstupní data nám potvrzují starou známou skutečnost, že jednoduchá řešení nejsou vždy ta nejlepší a neúčinnější. Ano, pánové, z našich souhrnných čísel zřetelně vyplývá, že většina smrtelného lidstva bohužel prokazuje zcela nedostatečné dispozice k úplnému potlačení duchovního citění a hledání. To znamená, že s nevěrou můžeme počítat pouze u menší části populace, sice statisticky významné, ale přece jen části. A proto přicházím s poněkud odlišným řešením. Kolega dr. Propagandus hovořil na počátku o našich (téměř) neomezených možnostech působení v pozemských duchovních sférách. Ano, pánové, my totiž vůbec nemusíme popírat existenci Někoho ani existenci pravdy (stejně by na to všichni neskočili), my totiž nebudeme popírat existenci nejenom jednoho Nejmenovaného, ale mnoha Nejmenovaných a ne jenom jedné pravdy, ale mnoha pravd. Stovek a tisíců Nejmenovaných a stovek a tisíců pravd! Protože vůbec není důležité to, co lidé hledají, ale důležité je to, co najdou! A oni v nejnižších pozemských duchovních sférách teď přece najdou nás, pánové, nás!

(pokračování příště)

O. JAN TÝMAL

RUKOPIS JE KRÁCEN, V PLNÉM ZNĚNÍ SI MŮŽETE TEXTY PŘEČÍST NA WWW.POPJAN.CZ.

HESBJERGVEJ PRAVOSLAVNÝ KLÁŠTER V DÁNSKU

Podivuhodný příběh neobyčejně vzdělaného Dána, který se rozhodl v 80 letech konvertovat k pravoslaví a věnovat svůj zámek pro budoucí pravoslavný klášter.

VŽDY OČEKÁVEJ NEOČEKÁVANÉ

Jörgen Laurenc Vig byl nesmírně vzdělaný starý mládenec. Vystudoval 4 evropské univerzity, měl encyklopedické vzdělání a vynikající paměť, ovládal 15 jazyků, mezi nimi i hebrejštinu, aramejštinu, starořečtinu... Peníze utrácel většinou za cestování a knihy (shromáždil úctyhodnou knihovnu), nedbale se oblékal a odbýval se i v jídle. 10 let byl knihovníkem na univerzitě v Kodani. Za své úspory si v roce 1957 koupil rozpadající se, zchátralý zámek nedaleko Odense na ostrově Fyn. Nejprve se tady snažil zřítit experimentální kolej – studenti pracovali 2–3 hodiny denně zdarma na farmě, která jim skýtala obživu. Ale když majitel odjel do Indie, studenti veškerý „živý inventář“ farmy – drůbež, snědli. A to byl konec experimentu. Od té doby se asi jeho životním krédem stalo: Vždy očekávej neočekávané...

Jeho rodiče byli křesťané a vychovali Jörgena v křesťanské víře, dokonce přemýšlel, že se stane pastorem. Krátce opravdu působil jako pastor – ale podle jeho vlastních slov oddal dva páry a pokřtil jedno dítě. Protestantismus ho zklamal. Především ho zklamal nedostatek víry a věčné pochybování protestantů, kteří se vše snaží redukovat na rozumové chápání – až nakonec začínají pochybovat i o existenci samotného Boha. Dánové sami říkají: Dán je v kostele za život třikrát – při křtu, na svatbě a při pohřbu. Vig studoval vážně teologii po celý život, navštívil řadu římskokatolických klášterů, zabýval se i studiem různých východních spiritualit. Putoval také do Ruska a poznával ruskou kulturu, zvyky a tradice. V 90. letech navštěvoval dokonce duchovní seminář v Petrohradě, ale pravoslavný křest tehdy nepřijal. Když mu bylo 80 let, rozhodl se, že se v zám-

ku musí zřítit pravoslavný klášter. Proč právě pravoslavný? Vysvětlení najdeme v dopise, který napsal vladykovi Kyrillovi: *Pravoslaví – to je jediná naděje křesťanství. Křesťanský svět může přežít jedině v pravoslaví.* Když podrobně předložil svůj záměr moskevskému patriarchátu, s požehnáním Jeho Svatosti patriarchy Alexije II. přijíždí do Dánska matka Ambrosie (Garajejová) z monastýru v Šamordinu s několika sestrami.

TICHÁ VÁLKA BEZE ZBRANÍ

Brzy po příjezdu mnišek si dárcе uvědomil, že to nebude probíhat tak, jak si možná představoval. Zatuchlý zámek obývaný trochu podivínským starým mláďencem sestry pořádně provětraly! Generální úklid se neobešel bez každodenního boje, slz a „bez těžkých ztrát“ pro vlastníka. Bylo třeba se rozloučit s řadou

„úlovků“ z dalekých cest. „Co vám to tady visí za obraz? Buddhistický...? A můžeme ho sundat? No, dát pryč... A tady? Co to je za pohovku? Na kouření opia? Z Číny, říkáte? To se do kláštera opravdu nehodí...“

Občas si chodil postěžovat k nejstarší obyvatelce Ostense: „Ty ženské mi všechno vyhodí!“ A ta se jen smála: „Konečně je hospodyně v domě a udělá pořádek!“

Matka Ambrosie to neměla lehké. Zámek potřeboval generální opravu. Majitel opět protestoval: „Jedna trošku mokrá stěna a ona chce vyměnit celou střechu!“

Kdyby jen střechu... Na střeše přibyla kopele pravoslavného chrámu, zasvěceného svatým mučedníkům rodiny cara Mikuláše (jeho matkou byla dánská princezna Dagmar), kde se nyní pravidelně slouží pravoslavné bohoslužby.

DOKUMENTARISTKA SPALA 5 LET V KARAVANU

Příběh o tom, jak v Dánsku vzniká „v tiché válce“ pravoslavný klášter a sestry postupně vítězí

nad samorostem, který ženu nikdy do domu nepustil, můžeme sledovat v působivém dokumentu, který natočila obětavá dánská dokumentaristka Pernilla Rosa Grønkerová. Natáčela ho 5 let, spala v karavanu nedaleko zámku a pečlivě mapovala celé dění. Uvedení filmu se jeho hlavní hrdina již nedočkal: v roce 2005 po náročné cestě do Indie Jörgen Vig zemřel.

Pernilla Rosa Grønkerová za film Klášter získala v roce 2006 v Amsterdamu hlavní cenu za celovečerní dokumentární film a také cenu diváků na moskevském mezinárodním festivalu. Film uvede ruský kanál Rossiya a míří do distribuce kin v Dánsku a USA. Díky zájmu dánské dokumentaristky se o tomto příběhu dozvěděly tisíce diváků.

Více informací najdete na www.nsad.ru.
Informace o pravoslaví v Dánsku v ruštině si můžete přečíst na www.orthodoxy.dk.
Emailová adresa kněze: feofanlu@rambler.ru,
adresa kláštera: 5491 Blommenlyst, Hesbjergvej 50, telefon 512291827

O tom, jak se proměňuje zámek na pravoslavný klášter, se psalo také v předním dánském tisku, a proto není divu, že sem začali přijíždět poutníci – rodiny na kolech.

DÁNSKÝ POTOMEK KNĚŽNY OLGY

Teprve mnohem později vyšlo najevo, že podle dochovaného rodokmenu je Jörgen Vig potomkem ruské kněžny – svatě Olg, díky níž se Rus stala pravoslavnou. Je známo, že kněžna Olga vyslala poselství jak do Konstantinopole, tak do Říma. Poslové měli prozkoumat situaci a na základě toho se kněžna rozhodla, kam se vypraví a kde přijme křest. Rozhodla se pro Konstantinopol. Sám Jörgen Vig přijal pravoslavný křest až v roce 2002. Tehdy se vypravil s matkou Ambrosií do Šamordina a k jejímu duchovnímu otci archimandritovi Jeronýmovi do Alataru. Tam byl Jörgen pokřtěn jako služebník Boží Jiří.

Pobyt v Šamordinu zapůsobil i na Galinu Nilsenovou (dnes předsedkyně Pravoslavné církevní obce v Odense), rodilou Dánku, která také konvertovala k pravoslaví. Další Dán přijal pravoslavný křest v Rumunsku... Dnes se zde tedy modlí již nejen Srbové, Bělorusové, Rusové, pravoslavní Arméni a Gruzinci, ale i Dánové.

Po smrti Jörgena Viga se nad klášterem chvíli vznášela řada otázek, protože dánské zákony umožňují, aby se o dědictví ucházeli i vzdálení příbuzní. Ti však souhlasili s tím, aby zde mnišky zůstaly a aby zde nadále byl pravoslavný klášter. Matka Ambrosie říká, že snad s Boží pomocí zde postupně vznikne opravdový pravoslavný klášter.

Vytopit zámek v zimě není jednoduché, ale v chrámu se slouží celou zimu.

Na Paschu už přichází více než 100 lidí – a v kterémkoliv čase se v zdejším klášteře těší na poutníky...

SMK

SRBŠTÍ BISKUPOVÉ V PĚČI

PEČ. Členové Posvátného synodu biskupů Srbské pravoslavné církve byli 4. března eskortováni italskou jednotkou KFOR do patriaršního monastýru v Peči v Kosovu, kde se konalo jejich páté letošní řádné zasedání, které bylo zahájeno svatou liturgií. Svou návštěvou v Kosovu a Metochiji členové Posvátného synodu dali jasné znamení, že jim záleží na posvátných místech a věřících v této oblasti. V prohlášení synodu z tohoto zasedání se praví: „Svou návštěvou Kosova a Metochije členové Posvátného synodu biskupů posílají silný vzkaz části mezinárodního společenství proti jednostrannému uznání takzvaného Kosovského státu a žádají je o prozkoumání vlastní odpovědnosti za tento protiprávní a vysoce riskantní krok, který zcela porušuje mezinárodní právo, Chartu OSN a Rozhodnutí bezpečnostní rady OSN č. 1244.“ Dle prohlášení: „Je neslučitelné se zdravým rozumem, že na začátku 21. století je celý jeden národ kolektivně potrestán tím nejtvrdším trestem bez toho, že by existoval soud anebo oprávnění k takovému rozhodnutí. Takovéto jednostranné a násilím vnucené řešení je ve skutečnosti znamením morálního rozkladu moderních hledačů spravedlnosti a ne znamením síly; znamením víry v použití síly jako konečné metody řešení lidských konfliktů a znamením nedůvěry v Boha a v Jeho spravedlnost...“

„Jako církve budeme bránit Kosovo a Metochiji s vírou, nadějí a láskou, avšak především s pokáním, které měli i naši předkové, kteří chybovali, avšak vždy se vraceli k Bohu. Morálně a v modlitbách jsme se srbským státem a se všemi lidmi a národy, které milují spravedlnost. Blížíme se k začátku velkého čtyřicetidenního postu. Proto voláme věřící k postu a k modlitbě. Ke vzájemnému odpuštění a k pokání. Nikdy jsme tak nepotřebovali půst a modlitbu jako dnes, protože dle slov našeho Pána každý démon, každé démonické zlo, včetně toho, které prožíváme dnes, může být vyhnáno skrze půst a modlitbu. Co je nemožné pro smrtelné lidi, je možné pro Boha. Vkládáme svou naději, tak jako budoucnost všech lidí a všech národů v ruce toho, který byl ukřížován a vstal z mrtvých. On, náš Pán a Spasitel, nás učí milovat nejenom ty, kdo milují nás, ale také ty, kdo nás nenávidí. I proto jsme povinni a zavázáni odpustit a prosit o odpuštění ve společenství se všemi lidmi dobré vůle, s hlubokým vědomím, že toto je jediná cesta, která nás vede k uskutečnění spravedlnosti a míru se všemi těmi, se kterými se dělíme o tento kousek pozehané kosovské a metochijské země, právě tak jako se všemi lidmi a národy dobré vůle.“ Po setkání v Peči Posvátný synod biskupů navštívil monastýr Visoke Dečani, Makovici a Prizren.

*Posvátný biskupský synod Srbské pravoslavné církve
10. dubna 2008 v Bělehradě
Jeho Blaženosti Christoforovi
arcibiskupovi pražskému,
metropolitovi českých zemí a Slovenska*

*Vaše Blaženosti,
ve svých modlitbách Vám vyprošuji požehnaný velký půst a radostný svátek svatého Vzkříšení. Se zármutkem a bolestí Vás zároveň oficiálně informuji, že je porušením mezinárodního práva a spravedlnosti a také rezoluce Rady bezpečnosti č. 1244/1995, když dočasná albánská vláda v Kosovu a Metochiji, nezczitelné části srbského státu, vyhlásila jednostranně nezávislost Kosova. Tento bezprecedentní mezinárodní akt uznaly některé státy ve světě, jako USA, Velká Británie, Německo, Francie, Maďarsko, Chorvatsko a další.*

Jednostranný a protizákonný čin má katastrofální následky nejen pro Srbsko a srbskou pravoslavnou církev, ale i pro mír na Balkáně a v Evropě, jakož i pro všeobecný mezinárodní právní řád. Ohrožuje se jím život pravoslavného srbského obyvatelstva v Kosovu a Metochiji, život církve a jejích svatyní a znemožňuje navrácení statisíců pravoslavných Srbů vyhnaných od svých rodinných krbů, obzvláště po bombardování v roce 1999 a po albánském pogromu vykonaném 17. března 2004. Tehdy bylo zbořeno více než 35 pravoslavných chrámů, které se přidaly k již dříve Albánci zničeným 150 chrámům a monastýrům.

Informuji Vás jménem Svatého archierejského synodu i jménem svým o tomto násilí na Boží a lidské spravedlnosti. Prosim o Vaše modlitby k Hospodinu, „který není v síle, ale v pravdě“ (sv. Alexandr Něvský), aby se smiloval a ochránil svůj trpící národ. Zároveň si dovoluji poprosit Vás, abyste udělal všechno, co je ve Vaší moci, na mezinárodním fóru a u všech mezinárodních organizací pro ochranu mezinárodních uznávaných práv Srbska a Srbské pravoslav-

*né církve v Kosovu a Metochiji jako neod-
dělitelné části Srbska.*

*Zdravím Vaši Blaženost při příležitosti
Vzkříšení Kristova radostným paschálním
pozdravem*

*„Vstal z mrtvých Kristus!“
„Vpravdě vstal z mrtvých!“
S bratrským políbením v Kristu*

*Váš Pavle, arcibiskup pečský,
metropolit bělehradsko-karlovacký,
patriarcha srbský*

STRUČNÝ ŽIVOTOPIS JEHO BLAŽENOSTI SRBSKÉHO PATRIARCHY PAVLA

Patriarcha Pavle se narodil ve Slavonii r. 1914. Teologii studoval v Sarajevu a Bělehradě. Během II. světové války žil v několika srbských monastýrech. V roce 1948 byl vysvěcen na diákona a roku 1954 na presbytera. Své studium uzavřel postgraduálním studiem na Teologické fakultě Athénské univerzity r. 1957.

Téhož roku přijal biskupskou chirotonii pro eparchii raško-prizrenskou, kterou spravoval do roku 1990. Celých 33 let jako archierej pečoval o Kosovo a Metochiji. Staral se o vzdělávání kněžského dorostu, pomáhal při prvním vydání Nového zákona v srbsčině, sám publikoval několik historických a bohosloveckých knižních prací. Zaslal též několik otevřených dopisů OSN v souvislosti s utlačováním Srbů v Kosovu a Metochiji. Za jeho vědeckou činnost mu Bělehradská teologická akademie v roce 1988 udělila čestný doktorát.

V roce 1990 byl ze tří kandidátů vylosován jako v pořadí 44. patriarcha Srbské pravoslavné církve. Na historický patriaršský trůn v Peči však z politických důvodů slavnostně usedl až v roce 1994. Stal se významným prostředníkem při řešení několika tragických politických krizí v Jugoslávii. Vyznačuje se neobyčejnou pokorou a láskou i vstřícností ke každému člověku.

PRAVOSLAVNÁ CÍRKEV V INDONÉSII A PAPUI-NOVÉ GUINEJI

Indonésie je zemí rozkládající se na téměř 14 000 ostrovech, na nichž žije více než 240 miliónů obyvatel, hovořících nejméně 650 kodifikovanými jazyky. Tato země byla do 15. století zemí hinduisticko-buddhistickou, od 16. stol. pod vlivem protestantského Holandska a katolického Španělska a přitom od téhož století zemí islamizovanou. Že je život pravoslavné církve v takových podmínkách složitý, o tom asi netřeba pochybovat. Přesto i zde nalezneme pravoslavné křesťany a pravoslavné chrámy.

Také na počátku pravoslaví v Indonésii stojí tragické události 20. století a následné rozptýlení pravoslavných národů po celém světě. Prvním duchovním, který do Indonésie přišel, byl o. Vasilij Bystrov, který r. 1934 založil ve městě Batavia na Jávě s požehnaním arcibiskupa Nestora kamčatského

a petropavlovského první církevní obec. Ta organizačně spadala pod ruskou zahraniční eparchii v Charbinu (Karloveckého synodu). Během několika let se podařilo o. Vasiliji vybudovat i první chrám ve městě Bandung. Bohužel, v důsledku událostí II. světové války v oblasti Tichomoří a poválečných spole-

Indonésie byla před II. svět. válkou holandskou kolonií. V letech 1942–45 se v kolaboraci s Japonci rozvíjí odboj proti holandské nadvládě, který po porážce Japonska pokračuje do r. 1949 další válkou s holandskými kolonisty, v níž nakonec vítězí domácí prokomunistický vůdce Sukarno.

čenských změn * se postavení ruské komunity stává neudržitelné a roku 1950 se ruští emigranti přesouvají do Kalifornie (o. Vasilij Bystrov zde posléze končí svou pozemskou pouť již jako archimandrita Innokentij).

Počátky novodobého církevního života v Indonésii jsou spojeny s osobností archimandrity Daniela (Byantoro). Ten jako mladý muslim pod vlivem četby Koránu, jmenovitě 45. verše 3. sůry, v němž je Ježíš (Ísa) označen jako „slovo Boží“, dospěl k názoru o „jednotě mluvčího a mluveného“ a přes všechna nebezpečí, která konverzi od islámu ke křesťanství provázejí, se rozhodl pro odchod z muslimské obce a stal se členem místního protestantského společenství. Po nějakém čase, v roce 1978, během svých studií v Soulu v Korejské republice, se setkal s knihou biskupa Kallista (Warea) „The Orthodox Church“, která na něj učinila hluboký dojem. Vědomí, že kolébka křesťanství i islámu je na Blízkém východě, a také určitá prázdnota v oblastech modlitebního a asketického života v protestantismu jej přivedla v r. 1983 do lůna pravoslavné církve. Stalo se tak v chrámu ekumenického patriarchátu v Hongkongu, odkud mladý Daniel odešel na studium do známé teologické školy svatého Kříže v Bostonu. Ve Spojených státech také přijal r. 1988 kněžství. Mezitím začal pracovat na překladech liturgických textů do svého rodného jazyka. R. 1989 se vrátil do vlasti, kde začal misijní práci.

Dnes především díky jeho péči nalezneme v Indonésii 10 farností se sedmi duchovními. Ti jsou veskrze domácího původu. Slouží se v místních jazycích s doplněním angličtiny. Život církve je prodehnut místními zvyklostmi, např. při vstupu do chrámu všichni věřící zouvají své boty, ženy chodí do chrámu zahalené, v chrámech nejsou židle, protože je obvyklé, že mnoho věřících při modlitbě sedí na podlaze, apod. Pro nás, pravoslavné v českých zemích, je mimořádně zajímavý fakt, že hlavní chrám v Jakartě je zasvěcen svatým Cyrilu a Metodějovi...

Organizačně patří indonéská církev pod singapurskou metropolii ekumenického patriarchátu, t. č. vakantní a založená teprve letos v lednu. V čele organizace je jako vikář archimandrita Chrysostomo (Manalu).

V únoru 2005 totiž část společenství v čele s archimandritou Danielem formálně přešla pod omofor australského biskupa Ruské zahraniční církve Hilariona. Současné jurisdikční vztahy jsou tak tím pádem trochu nejasné.

Území Papuy-Nové Guineje tvoří formálně 4. eparchiální distrikt konstantinopolské australské eparchie. Na totéž území vztahuje svou jurisdikci australská eparchie antiochijského patriarchátu. Ani jedna eparchie ovšem faktickou činností v tomto teritoriu nevyvíjí. Jediným chrámem v zemi je konzulární chrám při řeckém velvyslanectví v Boroko, Port Moresby.

JEREJ ANTONIJ DRDA

PŘEČETLI JSME ZA VÁS

NAIROBI

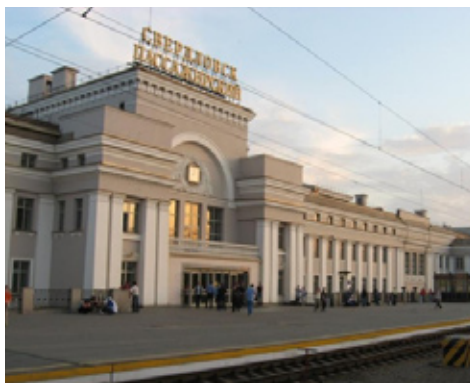
Nový rok začal tragicky pro mnohé obyvatele východoafrické Keni, když 27. prosince vypuklo násilí mezi podporovateli kandidátů na prezidenta, reprezentujícími různé kmeny. Zprávy z Keni přinesly obraz násilí a eskalace konfliktu. Dle agentury Reuters při násilnostech zemřelo více než 300 lidí. V keňském hlavním městě Nairobi se nachází patriaršální seminář Makária III. a pravoslavný chrám sv. Jiří v sousedství čtvrti Kibera, kde je také největší slum v Africe. Právě tato čtvrť se stala dějištěm násilných střetů znepřátelených skupin obyvatelstva. Při nepokojích bylo vypáleno mnoho domů pravoslavných křesťanů ve čtvrti Kibera a ti našli úkryt a přístřeší v chrámu sv. Jiří. Na některých místech došlo při nepokojích také k rabování kostelů. Byly vypáleny domy několika pravoslavných duchovních, kteří našli dočasné útočiště v prostorách semináře, který však musel být dočasně uzavřen.

Keňský metropolita Makários vyzval všechny pravoslavné křesťany k modlitbám za mír v Keni. Na přelomu února a března se podařilo násilí v Keni zastavit i díky společnému úsilí zástupců v zemi působících církví a diplomatickému úsilí bývalého sekretáře OSN Koffi Anana.

SVERDLOVSK – JEKATĚRINBURG

Sverdlovské ministerstvo zdravotnictví a eparchie v Jekatěrinburgu podepsaly v prosinci 2007 smlouvu o spolupráci, která navazuje na smlouvu předchozí z roku 1994. Za posledních 14 let bylo

v nemocnicích a zdravotních střediscích ve městech Jekatěrinburg, Pervouralsk a dalších ve sverdlovské oblasti otevřeno 24 nemocničních kaplí a modliteben. V oblasti také působí několik domovů pro seniory a nemocnic vedených pravoslavnými sestrami milosrdenství. Nová smlouva počítá s aktivní účastí církevních obcí a oddělení eparchie na poskytování medicínské a sociální pomoci občanům, kteří tuto pomoc potřebují, a také všem, kdo trpí závislostmi. Počítá se s významnou rolí dobrovolníků z církve. Ministerstvo přislíbilo církvi pomoc při zřizování dalších kaplí a modliteben ve zdravotnických zařízeních a pomoc při vzdělávání dobrovolníků.

ATHÉNY

Jeho Blaženost metropolita Jeroným thébský a livadijský se stal hlavou Řecké pravoslavné církve. Jak uvádí oficiální stránka moskevského patriarchátu, dne 7. února byl zvolen metropolitou athénským a celého Řecka metropolitou Jeroným thébský a livadijský, občanským jménem Ioannis Liapis. Vladyka Jeroným byl zvolen přesvědčivou většinou hlasů a jeho zvolení vyvolalo spontánní radost všech účastníků volby. Nový vladyka athénský je velmi oblíben mezi svými krajany. Narodil se v roce 1938 v městečku Inofita v Boetii. Vystudoval filozofickou a teologickou fakultu v Athénách a v roce 1967 byl na vědecké stáži v rakouském Štýrském Hradci a v německém Řezně. Jistou dobu pracoval v Athénské archeologické společnosti. V roce 1967 byl vysvěcen na diákona a stal se protosyngelem thébské a

livadijské eparchie (1967–1978) a igumenem monastýru Proměnění Páně Sagmata (1971–1977) a později monastýru ctihodného Lukáše (Hosios Luka) (1977–1981). Působil jako generální sekretář Posvátného synodu Řecké pravoslavné církve (1978–1981). Jeho archijerejská chirotonie se konala 4. října 1981. Vysokopřeosvícený vladyka Jeroným je členem několika synodálních komisí (církvně vzdělávací, majetkové, pro vztahy mezi církví a státem), jakož i hlavním redaktorem církevní rozhlasové stanice Řecké pravoslavné církve. Jeho eparchie je z celého Řecka na prvním místě co do počtu kleriků, kteří mají vysokoškolské či vědecké diplomy a vyznamenání. Vladyka Jeroným je autorem mnoha odborných publikací hlavně v oblasti bohosloví a sociálních a historických věd. Za knihu Středověké památky v Evii získal v roce 1970 cenu

athénské akademie věd. Metropolita Jeroným je též čestným doktorem Lékařské fakulty v rumunském městě Craiova a zároveň i prezidentem Řecké kardiologické společnosti. S vladykou Jeroným se setkali osobně i někteří naši věřící, především farníci brněnského chrámu sv. Václava. Bylo to v září roku 2003, při příležitosti vědecké konference s názvem „Církev a nemoc“, která byla konána na počest před tím nedávno kanonizovaného arcibiskupa Lukáše Simferopolského (profesora chirurgie Valentina Felixoviče Vojno-Jaseneckého).

PŘIPRAVIL O. ALEXANDR LAPIN

TOKIO

V japonském hlavním městě bude vybudován ruský pravoslavný chrám sv. Alexandra Něvského. Minulý měsíc začala jedna japonská stavební firma se stavbou. Japonská autonomní pravoslavná církev byla založena v r. 1870 ruským misionářem sv. Nikolajem, který přišel do Japonska z rozhodnutí Posvátného synodu Ruské pravoslavné církve.

Přeložil do japonštiny Písmo svaté, bohoslužebné knihy a postavil v Tokiu chrám Vzkříšení. Dnes jsou zde tři pravoslavné eparchie a jeden monastýr. zdroj: *Intefax Religia*

JEKATĚRINBURG

Analýza DNA, provedená vědci v USA, prokázala, že ostatky dvou těl nalezených loni v létě v blízkosti místa, kde byla rodina posledního ruského cara Mikuláše II. popravena (poblíž uralského dolu Ganina Jama), patří jeho dětem, kněžně Marii a princovi Alexejevi.

Rodinu posledního panovníka zastřelili bolševici v noci 17. července 1918 v domě architekta Ipat'jeva poblíž uralského města Jekatěrinburg. Tam strávil car se svou rodinou posledních 78 dní svého života.

Podrobnější informace přineseme v příštím čísle.

ŠIBENIK

V noci z 27. na 28. února se na zdech pravoslavné eparchie v Šibeniku v Chorvatsku objevily zastrašující graffiti a slova jako: „Pověsit Srby“, „NDH“ (Nezávislé Chorvatsko za II. sv. války), velké písmeno „U“ (Ustaša) a také hákové kříže. Tato slova a symboly byly nastříkány černou barvou na asi 10 m dlouhé staré kamenné zdi eparchie. Jak v případě útoku proti eparchii v Šibeniku v září 2005 a neonacistických hrozeb proti Srbům a Židům, které dostala pravoslavná církevní obec ve Splitu v lednu 2008, tak i v tomto případě se jedná o zastrašování srbské pravoslavné církve v Dalmácii, jež s velkými obavami pociťují obzvláště věřící v oblasti Šibeniku a Kninu. Tito lidé si uvědomují, že jejich církev je pro mnohé chorvatské sousedy velmi nepřijemným svědkem událostí z devadesátých let 20. století. Případ byl, podobně jako ty předchozí, předán policii Šibeniku a vyšetřování pokračuje.

SVATÝ ALEXANDR NĚVSKÝ

Pocházel ze slavného knížecího rodu. Pravděpodobně se narodil 30. května 1220 a byl druhým synem velkého knížete Jaroslava Vsevolodoviče a kněžny Feodósie. Celý rod Alexandra Něvského byl znám svým příkladným křesťanským životem. Podle slov letopisce dědeček Alexandra Něvského „měl v srdci bázeň Boží, a proto soudil spravedlivě, rozdával almužny, nikdy se nad nikým nevyvyšoval a postavil mnoho chrámů...“ Bratrem děda byl světec Andrej Bogoljubský. O otci Alexandra Něvského letopisec píše, že byl vladařem činu a vynaložil velké úsilí k rozšíření křesťanství v Karélii. Matka Alexandra Něvského je letopisci nazývána světlicí.

Prvních letech budoucího slavného knížete toho víme málo. Lze jen předpokládat, že byl vychován podobně jako další ruská knížata té doby. Chlapce naučili již v útlém věku číst a psát, moudrost a mravní jistotu hledal v Písmu svatém, příkladem mu byly životy svatých slovanských knížat a kněží. Zvláště ctěna byla na Rusi první slovanská světice – česká kněžna svatá Ludmila a všechna ruská knížata se od dětství učila také o svatém životě jejího vnuka, knížete Václava. Alexandr byl podobně jako svatý Václav pokorný a tichý od dětství. Nevyhledával světské radovánky, ale raději naslouchal duchovnímu zpěvu v chrámu a „hořel“ modlitbou a modlil se i v noci.

Brzy však poznal krutost světského života. Jeho otec Jaroslav byl knížetem v Novgorodě – a právě v tomto městě mohl Alexandr nasbírat své první ostruhy „politické moudrosti“. Novgorod byl svobodným městem, které si samo vybíralo svého knížete. Když se jim znelíbil, jednoduše ho poslali, ať si jde svou cestou. V roce 1228 se s Novgorodci nepohodl ani Jaroslav a zanechal zde své dva syny. Město souží hlad a mor. Mrazy zničily ozimy, a tak nešťastní Novgorodci jedí mech a kůru ze stromů, psy, kočky – i vlastní koně. Lidé, šílení hladem, se měnili v divokou zvěř. Jedli těla mrtvých – a zabíjeli i živé. Množí se přepadení, krádeže, požáry... o tom všem barvitě píše letopisec. Hlad vítězí nad strachem z jakéhokoliv trestu.

LAVRA SV. ALEXANDRA NĚVSKÉHO V PETROHRADĚ, FOTO SMK

Alexandr s lidem soucítí. Obracel se k Bohu s horoucí modlitbou. V této situaci se naučil být ochráncem vdov a sirotků.

Je jasné, že v době, kdy mu bylo 10 let, asi nevládl sám, ale musel se naučit sebeovládání, naslouchání, rozvážlivému hodnocení situace a hledání moudrého řešení, které by bylo přijatelné pro obě strany. Musel se také naučit říkat jasné ano nebo jasné ne tomu, s čím nemohl souhlasit. Alexandr Něvský je příkladem zásadového di-

plomata, který nikdy neopustí své pevné zásady a „neztrácí tvář“. Naučil se spoléhat na jediného pomocníka: na milost Boží.

V roce 1223 neočekávaně zemřel starší bratr Fjodor. V roce 1236 byl jeho otec Jaroslav zvolen velkým kyjevským knížetem a Alexandr se stává samostatným knížetem Novgorodu. V té době ho však již provází pověst vynikajícího a moudrého vladaře. Podle letopisců byl krásný i tělesně: vysoký, statný, udatný s tváří jako zářící slunce. Na všechny dokázal zapůsobit silou ducha. Dnes bychom řekli, že měl obrovské charisma. Letopisci ho přirovnávají ke králi Davidovi.

A právě na bedrech tohoto knížete bude vzápětí ležet odpovědnost za celou svatou Rus, právě tento kníže má ochránit zemi před všemi nebezpečnostmi, kterým je v té době Rus vystavena...

Jen rok poté, co se stává novgorodským knížetem (připomeňme si, že je mu teprve 16 let!), začínají na Rus útočit Mongolové v čele s chánem Batyjem. Svéřepí, nemilosrnní a krutí. Nešetřili nikoho. „Země sténala pod kopyty koní,“ píše letopisec. Krev se lila proudem, ale porazit Hordu nebylo v silách Rusů. Rjazaň, Murom, Kyjev, Černigov, Tver, Toržok... v roce 1238 jsou Tataři již jen 100 verst od Novgorodu. Alexandr Něvský se spolu s národem modlil a chán Batu se nečekaně obrátil jiným směrem. Podle pověsti mu cestu přehradil ohnivým mečem sám archanděl Michael. Téměř ve stejné době hrozí Novgorodu a Pskovu ještě jiné nebezpečí: tentokrát se nepřítel blíží ze západu.

V oblasti Pskova a Novgorodu se postupně usazovali Němci a němečtí rytíři. Založili pevnosti, postavili město Rigu a začali obsazovat jeden kus země za druhým. Brzy ovládli téměř všechny přímořské oblasti, které obývali pohané Estonci a Lotyšši. Němci je křtili nikoliv s láskou a svatým slovem, ale pod hrozbami násilí. Tyto národy nebyly schopné se jim ubránit, a tak Němci získali

větší odvahu a začali útočit také na Novgorod a Pskov. Jejich cílem bylo vnutit latinský obřad i do pravoslavných oblastí. Celkové oslabení tehdejší Rusi chtěli využít také Švédové. Ti sice ovládali země až za Baltickým mořem, ale postupně začali dobývat i další země, ba i ty, které s Novgorodskou oblastí sousedily. Švédové postupovali k Finům a zdejší pohany také křtili latinským obřadem. Podobně jako němečtí řádoví rytíři i Švédové spojili svůj postup s náboženskou válkou. Švédský král získal od římského papeže bulu, která prikazovala nejen křtít Finy, ale přivést k latinskému obřadu i pravoslavné Rusy a všem, kdo se tohoto pochodu na Rus zúčastní, se slibovalo odpuštění hříchů. Podařilo se shromáždit obrovské vojsko těch, kteří byli připraveni křtít pohany a podrobit si „schizmatiky“, kteří měli pod hrozbou zbraní prohlásit svou poslušnost římskému papeži. Rus měla i třetího nepřítel: Litvu. V této době byli Litevci ještě pohané, kteří se klaněli modlám, zvířatům a ohni. Živili se lovem zvířat a ryb, ale i loupežemi a nájezdy. Zpočátku platila Litva Rusům daně, ale později, když svatou Rusi zmítaly neshody mezi knížaty, Litva nabírala na síle.

Mongolský chán, ženoucí se z východu, hřímá: „Světlu vládne jen jeden Bůh, na nebi svítí jen jedno slunce, a proto i na zemi musí být jen jeden vládce. Všechno, co se mu protiví, uráží nebe a musí být zahubeno!“ Ze západu se neslo: „Na nebi je Hospodin a na zemi jeho náměstek, jedno slunce svítí na zemi i jeden papež musí být na zemi...“

Alexandr si dobře uvědomoval blížící se nebezpečí, a proto začíná stavět na západě val pevnosti a buduje oddíly chrabrých, které sám učí vojenským dovednostem. V roce 1239 se v Toropce Alexandr oženil s Alexandrou, dcerou polockého kněze Brjačislava, ale již brzy se měl ocitnout na bitevním poli.

dokončení příště

CYKLUS SVĚTČÍ A SVĚDCI: ALEXANDR NĚVSKÝ
premiéra 9. 3. 2008

scénář a režie: Svatava Maria Kabošová
možno zhlédnout na webu České televize: www.ceskatelevize.cz
<http://www.ceskatelevize.cz/vysilani/10123417216-svetci-a-svedci/>
20856221100006-09.03.2008-15:05-alexandr-nevsky.html

„OBYČEJNÁ“ VODA?

Když se zamyslíme nad duchovním, ekologickým, praktickým i společenským významem vody v historii i současnosti lidstva a veškerého Božho stvoření a připomeneme si některé podivuhodné vlastnosti vody, musíme si hned vzápětí položit otázku, co se změnilo ve vztahu nás lidí k vodě, že ji již většinou nevnímáme jako převzácný dar od Boha, kterým Všemohoucí ve svém milosrdenství udržuje, očisťuje a obohacuje život nás lidí i veškerého stvoření. Musíme se ptát, co se to s námi děje, že si vody většinou již nevážíme a zacházíme s ní, jako by ani žádným darem od Hospodina nebyla a nespojovala nás – podobně jako vzduch, který dýcháme – se všemi ostatními lidmi i s veškerým ostatním Božím stvořením.

Odpovědný křesťanský postoj k daru vody by v době ekologické krize asi neměl končit pouze u sentimentálního uvědomění si, že voda je cenná, důležitá pro život a často také mimořádně krásná v mnoha formách a podobách, které nám lidem opět a opět připomínají krásu, dobrotu a moudrost Stvořitele.

Možná nastal čas uvědomit si skutečnost, že voda nese v sobě pro nás křesťany kromě řady

zvláštních a pro pozemský život nenahraditelných vlastností také hluboký duchovní význam a je v Novém zákoně našeho Pána a Spasitele Ježíše Krista uváděna jako podmínka zrození do „nového života“, symbol duchovní očisty a proměnění našeho života v přijetí svatých tajin křtu, který je základem našeho života v Kristu a s Kristem.

Zajisté, četné duchovní významy přisuzované vodě nacházíme také v judaismu (rituální koupel)

a v islámu (mytí rukou před modlitbou) a také ve starých přírodních náboženstvích. Všechny tyto staré tradice věděly a vědí, že voda je zdrojem života a očisty a připomínají si svým způsobem tuto skutečnost. Pouze současný, moderní a většinou materialisticky zaměřený člověk se chová tak, jako by na význam a důležitost vody zapomněl.

Proč by ale odpovědný postoj nás křesťanů k daru vody měl být jiný? Co více než uznání, uvědomění si vzácnosti vody a údiv nad podivuhodnou krásou vodního (a celého Božího) světa se od nás očekává? Je pro nás vůbec otázka nějaké „obyčejné“ vody relevantní? Abychom našli nějakou rozumnou odpověď na tyto otázky, připomeňme si například o „obyčejné“ vodě několik skutečností.

Planeta Země se od všech ostatních planet sluneční soustavy velmi odlišuje přítomností a množstvím vody na svém povrchu a ve své atmosféře. Při pohledu z velké výšky se Země většinou jeví jako modrobílá planeta. Je bílá díky oblakům – vodní páře, která ji obklopuje, a také sněhu a ledu v polárních oblastech. Modrou barvu tvoří voda, která pokrývá většinu povrchu Země – až 71 % a z toho celých 97 % tvoří slaná voda moří a oceánů.

Sladké vody jsou na Zemi pouhých 3 % a asi 69 % z této sladké vody má podobu polárních ledovců a 30 % zůstává před našimi zraky navždy ukryto v útrobách Země. Pouhé jedno jediné procento z veškeré sladké vody na Zemi pak má podobu řek a jezer a také vodních par, které můžeme pozorovat na obloze jako oblaka.

Voda je také základní podmínkou života a je „rozpuštědlem“, díky němuž můžeme probíhat chemické děje v živých organismech. Lidské tělo obsahuje 70 % a rostliny až 90 % vody. Už ztráta 20 % vody znamená pro člověka smrt. Na dehydrataci člověk umírá již během sedmi dnů, i když bez jakékoliv potravy vydrží déle než měsíc.

Díky moderní vědě je zřejmé, že dostatečné zásobování lidí čistou pitnou vodou a následně odvádění a čištění odpadních vod je nutnou podmínkou pro zdraví lidí i pro život celých lidských společenství, regionů a zemí. Tam, kde chybí pitná voda

a čištění odpadních vod, často bují nemoci a na ty umírají každodenně tisíce lidí, většinou malých dětí. Průmyslem a lidmi znečištěná voda ohrožuje a zbavuje života mnoho živočichů a rostlin.

Dle zpráv Světové zdravotnické federace nemá v současném světě přibližně 1 miliarda lidí (1/6 světové populace, a tudíž každý šestý obyvatel zeměkoule) přístup k pitné vodě(!) a 2,5 miliardy lidí nemá možnost nikterak čistit vodu odpadní.

Voda je nejdůležitější surovinou mnoha odvětví průmyslu a používá se k mytí, chlazení i k ohřevu a také k výrobě elektrické energie. Velké množství čisté vody se spotřebovává v chemickém průmyslu, v potravinářství i na výrobu papíru a nápojů. Dostatek vody na zavlažování je nutnou podmínkou pěstování řady zemědělských plodin a voda je „zdrojem“ obživy pro rybáře v přímořských státech a na březích velkých řek. Moře, oceány, řeky a jezera jsou důležitými dopravními tepnami, po kterých se celá tisíciletí dopravují lidé i nejrůznější věci z jednoho konce světa na druhý.

Při mnohostranném a obrovském využívání vody lidé zapomínají, že mnoho podivuhodných Božích tvorů – ryb, savců, korálů a dalších stvoření potřebuje ke svému životu vodní prostředí. Po vytažení z vody či v případě, že je voda znečištěná, tyto tvorové umírají během několika minut nebo hodin.

I když nebudeme popisovat celou řadu zvláštních fyzikálních a chemických vlastností vody, které dodnes nepřestávají vědce udivovat, a nebudeme se pouštět ani na tenký led úvah o tom, co se s vodou děje, když za jistých okolností dokáže „kreslit“ zvláštní krystalické obrazce, jedna věc je zřejmá: **život většiny Božích tvorů a také člověka je přímo podmíněn vodou – jejím dostatkem a její čistotou.**

Nemírné využívání vody lidmi pro uspokojení jejich potřeb a pohodlí, obrovská spotřeba vody v zemědělství a v průmyslu, skutečnost, že četné řeky se v důsledku nedostatečného čištění odpadních vod staly vodami přinášejícími namísto života smrt, a to, že zdánlivě „nekonečný“ oceán využívají některé země jako „bezpečné“ úložiště odpadů, má pro vodstvo modré planety katastro-

řální důsledky. K těmto dopadům je třeba přičítat nejrůznější havárie a v neposlední řadě i skutečnost, že lidé často vodou plýtvají a znečišťují ji chemikáliemi, s nimiž si vodní ekosystém jednoduše neporadí.

Vše, co se kvůli lidské nepozornosti nebo touze po pohodlí či zisku vodě „děje“, se však lidem vrací jako bumerang. (Lidské tělo obsahuje 70 % vody a vodu potřebujeme každodenně ke svému životu.) Není divu, že znečištěná voda, v níž se dnes vyskytuje mnoho zdraví škodlivých látek, má neblahý dopad na zdraví lidí a že řeky, jezera, moře a oceány, které byly kdysi plné života a zdály se být „nekonečným“ zdrojem obživy pro celé národy, začínají v důsledku znečištění vymírat a život z jejich břehů mizí.

Můžeme pro Boží dar vody – a tím i pro své bližní a celé Boží stvoření v této věci něco udělat? Bude mít to, co s Boží pomocí v této věci uděláme, mít pro řešení současných problémů s vodou nějaký význam? Nemusíme si asi dělat iluze. To, co můžeme udělat sami za sebe jako křesťané a jako lidé, bude opravdu jenom „kapkou v moři“. To ale rozhodně neznamená, že by

ta „kapka v moři“, kterou přispějeme k záchraně stvoření, neměla žádný význam! Co tedy můžeme udělat?

Rozhodně se můžeme k Hospodinu obrátit s modlitbou, aby zachránil před zničením své stvoření, a rozhodně můžeme také začít vodou šetřit.

Například tak, že nám místo velké koupele postačí sprcha, nebo že při čištění zubů jednoduše zastavíme vodu tekoucí z kohoutku. Pokud se rozhodneme investovat do ekologických úspor ve své domácnosti, velmi dobře nám poslouží úsporné pákové baterie a také toalety vybavené dvoupohotovými nádržkami.

Pokud bydlíme v rodinném domě, vyplatí se nám zachytávat dešťovou vodu a využít ji na zalévání anebo (zejména na venkově) také na praní. Pro šetření pitné vody se dnes budují dvouokružové systémy rozvodů, z nichž jeden využívá méně kvalitní vodu ze studny či rezervoáru a druhý slouží k rozvodům vody pitné. V zahradách a na dvorech se u nás někdy vysazují rostliny, které mají podobně jako dokonalé trávniky, které známe z hollywoodských filmů, značné nároky na zavlažování. Pokud dokážeme v tomto směru své představy trochu omezit a být k sobě přísní, můžeme od těchto na vodu náročných rostlin a trávníků upustit a postupně je nahradit domácími a na vodu méně náročnými druhy.

Na řeckém pobřeží se můžeme setkat s dobrovolnými ekologickými iniciativami (také církevními), které čistí pobřeží od odpadků. V sousední Slovenské republice se zase lidé setkávají, aby od odpadků společně čistili údolí říček a potoků a obětují na tyto aktivity dokonce několik volných dnů v roce.

Možností a příležitostí, jak prospět čistotě a zachování vody, která je pro náš život i život příštích generací a veškerého stvoření tak velmi důležitá, je mnoho a svěcení pramene, studánky, řeky nebo jezera, které naše církve koná na svátek Zjevení Páně, může být dobrou příležitostí k tomu, abychom se začali o vodu zajímat nejenom jako její uživatelé a konzumenti, ale také jako ti, kteří jí chtějí šetřit a chránit ji.

ROMAN JURIGA

MOST – PROJEKT ŠANCE

Pravoslavná církevní obec v Mostě a zvláště její duchovní, prožívali období velkého postu nejenom na modlitbách, ale také v plné práci s klienty, kteří pobývali v nápravněvýchovných zařízeních. S občanským sdružením Šance spolupracujeme na projektu, v němž se snažíme pomáhat mladým lidem, kteří dosáhli plnoletosti, ukončili pobyty ve výchovných zřízeních, ztrácejí zázemí a mají sami vykročit do života. To je pro ně obvykle těžké - nemají kde bydlet, nevědí, jak si hledat práci. V našem monastýru jim poskytujeme tzv. „startovní bydlení“, pomáháme radou, vytváříme zázemí. Pomáháme jim duchovně a učíme je postarat se o sebe v nových podmínkách. Pět našim klientům se již podařilo najít pracovní uplatnění. Jednomu z nich jsme našli zaměstnání se zázemím ve Velké Británii. Na tomto projektu spolupracují samozřejmě i další důležité složky, např. probační a mediální služba. Snažíme se také, abychom jim také zvěstovali evangelium a modlíme se, aby alespoň někdo z nich přijal tajinu křtu. Vycházíme z myšlenek a zkušeností sv. Bazila Velkého, který zakládal útulky pro vyloučené ze společnosti, opuštěné a v těchto útulcích se o ně staralo bratrstvo monastýru. V historii je známý také příklad sv. Nikolaje divotvůrce. Myslíme si, že právě tato práce je v dnešní době velmi zapotřebí. Naše místní pravoslavná církev se proto snaží podávat těmto mladým lidem pomocnou ruku. Prosíme Vás proto o modlitby – a případně i o další pomoc podle vašich konkrétních možností.

V letošním roce jsme prožili krásnou Paschu, kterou přišlo oslavit do chrámu více než 100 věřících. V naší církevní obci sloužíme bohoslužby pravidelně v neděli a o svátcích, a také v průběhu týdne.

PROT. VLADIMÍR KULAKOV
A DIAKON IVAN HADRAVA

Na Paschu sloužil v chrámu sv. Jiří již nový duchovní – otec Vladimír Abrosimov, který přichází do Prahy na Zastupitelství pravoslavné církve moskevského patriarchátu ze Španělska. Rozhovor o jeho misi ve Španělsku přineseme v některém z příštích čísel Hlasu pravoslavní. Spolu s archimandritou Sergijem a o. Romanem Hajdamackem se setkali v Domě ruské vědy a kultury s věřícími, kteří přicházejí do chrámu sv. Jiří na velvyslanectví Ruské federace v Praze.

Sbor při chrámu sv. Jiří pod vedením bratra Olega Gajdamaka svým zpěvem potěší vždy. Na setkání v Domě ruské vědy a kultury 27.4. zazpívali Christos voskrese i v arabštině, rumunštině a dalších jazycích.

BĚLORUSKÁ NÁVŠTĚVA ZE SYNDESMOSU

S Natálkou a Olgou jsme se poprvé setkaly na konci dubna loňského roku v litevském Vilniusu na semináři věnovanému dalšímu směřování celosvětové pravoslavné mládežnické organizace Syndesmos. Natálie, mimo jiné i koordinátorka pro střeoevropskou část Syndesmosu, tento seminář pořádala. S děvčaty jsme si rychle padly do noty, kromě společné víry, zájmů o hnutí mládeže v církvi a věku nás spojovalo i to, že všechny tři studujeme na univerzitě – Natálka politologii a Olga dějiny umění – konkrétně historii běloruské ikonografie.

Z VÍDNĚ DO LITOMĚŘIC A PRAHY

Po dlouhých měsících mailování se konečně podařilo zorganizovat jejich návštěvu v Čechách. Obě zde byly poprvé a chtěly toho vidět co možná nejvíce. Bohužel se mohly zdržet jen dva dny – během cesty z Vídně zpět do Minsku.

Děvčata se chtěla setkat opět s archimandritou Markem, se kterým se již znala z Vilniusu a poznat také jeho církevní obec. Byly jsme domluveny, že je vyzvednu na nádraží v Praze a doprovodím do Litoměřic tak, aby stihly velkopostní liturgii sv. Řehoře Dialoga, která se ten den sloužila. Ale Natálie s Olgou zmeškaly ve Vídní vlak a do Prahy dorazily až k večeru a to už se musely dopravit do Litoměřic samy. Přijely prakticky ve chvíli, kdy služba končí-

la. Zklamání nad nezdařeným začátkem je ale rychle opustilo a večer utekl v příjemném hororu nad výtečným českým pivem.

Následující den jsme se s děvčaty vydaly objevovat krásu Litoměřic, procházka po tomto překrásném městě byla proložena návštěvou místního muzea a galerii, které o. Marek zajistil i s průvodci. Exkurze v galerii byla obzvláště pro Olgu velmi zajímavá – seznámila se s gotickým a raně renesančním malířstvím, které má k ikonografii v některých směrech poměrně blízko. Z galerie jsme zamířili na zdejší krásné parkány a kolem sochy K. H. Máchy k Dómskému pahorku, na kterém stojí katedrální chrám litoměřických biskupů. Při této cestě jsme samozřejmě nemohli vynechat pravoslavný chrám sv. Václava.

Čas utíkal rychleji než by se nám líbilo a přiblížil se čas našeho odjezdu zpět do Prahy, kde už jsme byly očekávány. Rozloučily jsme se s tím, že se opět musíme co nejdříve vidět, ať v Bělorusku nebo v Čechách, nebo kdekoli jinde, vždyť toho zůstalo tolik neodpovězeného...

LIBUŠE PIPKOVÁ

JAK JSME POZNAVALI PRAHU

S Olgou a Natálií jsem se poprvé setkal u pomníku spisovatelky Karoliny Světlé na Karlově náměstí. Byl jeden z prvních nádherně sytých slunných dubnových dnů. Děvčata stála poblíž sochy literátky v kvetoucím parku

provázena Libuší, prezidentkou Bratrstva pravoslavné mládeže. Po krátkém představení a výměně prvních dojmů a očekávání od našeho společně stráveného pozdního odpoledne jsme se vydali hlučící tramvají na Anděl. Olga a Natálie zde měly domluvený nocleh u kolegy Pavla (student oboru Pravoslavná teologie na HTF UK, profesí kulturní pracovník), který zajistil přístřeší a také um své kulinářské zručnosti excellentního postního kuchaře. Plán odpoledne byl stanoven, procházka podél nábřeží Vltavy, návštěva Karlova mostu, Hradu a následně Letenských sadů. Za cíl jsme stanovili čajovnu na Strossmayerově náměstí, jako jedinečnou ukázkou specifického fenoménu zrodu a inkulturace čajových místností do českého prostředí. Olga i Natálie vyslovily přání poznat v krátkém čase co nejcelistvější tvář života pro ně zcela nové pulsující metropole.

Naše světlé odpolední putování se tedy ubíralo místy nejdůležitějších národních pamětihodností české historie a kultury. Mnohokrát mne až překvapilo, s kolika pojmy, které se později během návštěvy naplní obsahem a utvoří tak jedinečnou představu o místu, cizinci do našeho mateřského města přijíždějí. Olga a Natálie vyslovovaly jména významných staveb a přitom se jich svými pohledy dotýkaly, město pro ně v tu chvíli rostlo ve svých obrysech a konturách, nabývalo konkrétních tvarů. Byl jsem rozradostněn a zaujatě sledoval veselí horečnatých námluv ctihodného města, které neustále skýtalo nové a nové obzory, zvalo svým půvabem k návštěvě romantických zákoutí a spleť postranních úzkých uliček. Díky Olze a Natálce jsem se vracel k hlubokým niterným hnutím, která jsem zakusil během svých návštěv zahraničních metropolí. Cítil jsem vděk za to, že mohu alespoň z části oplátit pomoc těch desítek nyní již anonymních lidí beze jmen, z nichž mi v mysli zbyly už jen matné siluety tváří. Lidí, díky nimž se mé cestování v zahraničí stávalo poutí.

Oč cennější bylo toto setkání nad jiné tím,

že jsme díky stejnému vyznání mohli nechat otevřený prostor tichému naslouchání řeči fresek posledního soudu z doby Karla IV. v jižním křídle původně biskupského chrámu sv. Víta, nebo se poklidně zastavit u Svatojiřské baziliky založené knížetem Vratislavem. Na jednom z nejpíetnějších míst, kde se do dnes nacházejí ostatky sv. Ludmily, přenesené sem samotným sv. Václavem, v místě, kde každoročně náš metropolita Kryštof slouží akathist v památný den zesnutí sv. Ludmily 16./29. září. Pražský hrad tak uzavřel hlavní část našeho putování po historických památkách, dále už následovala jen krátká procházka Letenskými sady, během té nám Olga a Natálie přiblížily připravované a již uskutečněné aktivity Syndesmosu. náš společný večer jsme zakončili návštěvou čajovny a následným posezením u několika sklenic českého piva. V deset hodin jsme se všichni rozloučili a vydali se k domovu, Olga s Natálií druhého dne brzy ráno za asistence Pavla odletěly letadlem z Ruzyňského letiště zpět do Minsku. Budeme se těšit na jejich další brzkou návštěvu. Na samotný závěr bych rád poděkoval sestře Žaně z katedrálního chrámu sv. Cyrila a Metoděje, která si našla čas a pomáhala nám při sestavení programu pro zahraniční návštěvu. Bohu díky!

VÍT METODĚJ KOUT
Text neprošel korekturou

PŘIPRAVUJE SE SVATÝ SERAFIM SAROVSKÝ

V cyklu Světci a svědci České televize dostane prostor další ruský pravoslavný světec: Divotvůrce Serafim Sarovský. Spolu s Mgr. Hanušem Nyklem ze Slovanského ústavu Akademie věd ČR a o. Antonijem Drdou z Rumburka ho připravuje režisérka Svatava Maria Kabošová. Vysílání premiéry je naplánováno na červen – ale poté mohou zájemci film zhlédnout na bezplatném video on demand na www.ceskatelevize.cz.

„Cítím obrovskou Boží pomoc,“ řekla nám sestra Marie – režisérka a šéfredaktorka našeho časopisu. „To nemůže být náhoda. Když mi dramaturgyně cyklu Lada Ledererová nabídla možnost natočit krátké (jen dvanáctiminutové) dokumenty o sv. Alexandru Něvském a sv. Serafimu Sarovském, měla jsem obrovskou radost a současně mě naplnil smutek. Věděla jsem, že rozpočet nepočítá s výjezdy do zahraničí... Jenže právě v té době mě pozvali do poroty mezinárodního filmového festivalu v Petrohradu, nabídl se mi kameraman Lennaučfilmu a díky pomoci o. Alexije a zastupitelství naší církve v Moskvě,

velké obětavosti matky Evangely, která připravila potřebnou korespondenci, a osobnímu úsilí vладыky Kryštofa jsme získali téměř obratem povolení natáčet v Lavře sv. Alexandra Něvského. Podobně „zázračně“ se mi podařilo sehnat unikátní materiály z Rusi o sv. Serafimu Sarovském, které mi poskytlo studio Russkij Renaissance. V dokumentech tedy nebudou chybět záběry z autentických míst, z chrámů, kde jsou uloženy svaté ostatky světců. Pevně věřím, že s pomocí Boží a na přimluvu sv. Serafima Sarovského se mi podaří dokončit i tento druhý dokument tak, aby zaujal nejen pravoslavné diváky.“

STUDIO RUSSKIJ RENESSANS

Studio Russkij Renaissance vyrobilo v roce 2006 v rámci cyklu Dar Boží, Série II, Velcí ruští světci pozoruhodný dokument s názvem *Serafim, zrozen jako plamenný*.

Autor a režisér: Michail Rogovoj, vedoucí projektu Gennadij Merkulov

Dokument, který divácky atraktivní formou přibližuje život a duchovní odkaz světce uvede TV NOE v české verzi. A překvapen bude i ten, kdo zná dílo i život světce velmi dobře.

Autorům dokumentu se totiž podařilo objevit v archivu zpovědních knih kurské gubernie nové informace o životě sv. Serafima Sarovského. Pře-

devším se zjistilo, že světec se narodil s největší pravděpodobností o 5 let dříve než uváděly oficiální životopisy – a tak se v nejnovější literatuře již setkáváme s dvojitými dataci. Dokumentaristům se totiž podařilo v zápisech z roku 1678 nalézt zápis: Vdova Agafi Fatijeva, dcera Sidorova, manželka Mošnina, 50 let, děti: Alexej 17let (...) Prochor 14 let, z toho lze vyvodit, že Prochor Mošnin (sv. Serafim Sarovský) se narodil již v roce 1764.

Komentář k české verzi filmu přeložila redakce Hlasu pravoslavi - a proto se v nejbližších měsících setkáte i s tímto dokumentem na obrazovce TV NOE.

TV NOE SLAVÍ 2. NAROZENINY

Pomozte. Hledáme nové spolupracovníky.

TV NOE v měsíci květnu oslaví již své druhé narozeniny! Již druhý rok se daří otcům Leoši Ryškovi a Martinovi Holíkovi vysílat a budovat televizi dobrých zpráv. TV NOE (www.tvnoe.cz) můžete sledovat také na internetu a link je nyní připraven i na našem portálu www.hlaspravoslavi.cz

TV NOE nevznikla jako římskokatolická televize, ale díky obětavosti, úsilí a dárcům zejména z řad věřících římskokatolické církve dnes funguje, i když mnozí ji hned na začátku zatracovali a nedávali naději. Zdálo se zcela nemožné, aby vznikla televize, která nemá v bance alespoň jednu miliardu na svůj rozvoj a fungování. Provoz televize je totiž nesmírně drahý. Náročná a nákladná je zejména příprava pořadů do vysílání a jejich výroba. Přesto do toho odvážlivci šli... a Bůh jejich odvahu a snahu vidí.

TV NOE od začátku byla otevřena i nám pravoslavným a tak jsme se pustili do shánění zajímavých pořadů. Podařilo se nám získat práva k řadě pozoruhodných ruských dokumentů s pravoslavnou tematikou. Jejich producenti souhlasili s tím, že pořady můžeme odvysílat na TV NOE bezúplatně. To je obrovská pomoc. Avšak chybí poslední krok: připravit českou verzi. Proto hledáme dobrovolníky, kteří pomohou s překlady, kteří by mohli přeložit alepoň

PROGRAMOVÁ A VÝROBNÍ PORADA TV NOE S ŘEDITELM O. LEOŠEM RYŠKOU (VLEVO).

pracovní verze, případně přepsat dialogy (řada filmů totiž nemá komentářové listiny, bez nichž není jednoduché provést správný překlad). Další možností pomoci je sponzorský dar na překlady, případné vydání DVD v česko-ruské verzi. V neposlední řadě je také důležité, aby se co nejvíce pravoslavných stalo členy Klubu přátel TV NOE a rádia Proglas. Rádio Proglas již celá léta vysílá pravidelný pořad, který připravují bratr Roman Juriga a o.L. Raclavský. Díky tomuto vysílání našla cestu k pravoslaví celá řada Čechů. Proto je dobré, abychom podpořili obě tato média. Je to i naše rádio a naše televize.

STUDIJNÍ DEN CÍRKVE A PŘEDSEDNICTVÍ ČR V EU 2009

V pořadí již 9. studijní den na téma „Církev a předsednictví ČR v EU 2009“ se uskutečnil v pondělí 14. dubna v prostorách sboru Apoštolské církve v Café Bio Illusion v Praze. Studijní dny jsou tradiční vzdělávací a diskusní platformou Ekumenické rady církví (ERC), která reaguje na aktuální společenské události. Církev se již na podzim 2007 shodly, že rozhodně nechtějí zůstat stranou při tak významné události, jakou předsednictví ČR v EU bezesporu je, a že mají společností i politické reprezentaci rozhodně co nabídnout.

Více než 30 účastníků studijního dne přivítal předseda Ekumenické rady církví dr. Pavel Černý. Zdůraznil, že církev má nezastupitelné místo v historii a současnosti Evropy. Evropa rozhodně není v současnosti dospělá a je naším úkolem jí pomoci, řekl.

Studijní den proběhl za účasti finské pracovnice Komise pro církve a společnost Konference evropských církví (CSC CEC) Eliny Eleonoranty, která se podělila o zkušenosti finských církví v době předsednictví jejich země v EU. Dieter Heidtman, rovněž pracovník CSC CEC a též CPCE (Komunita protestantských církví v Evropě), seznámil ve své prezentaci přítomné se sociální politikou EU. Peter Pavlovič, slovenský vyslanec v CSC CEC v Bruselu, připomenul, že CEC je bez nadsázky pravou evropskou organizací, která není politická a zastupuje i církev z nečlenských zemí EU. Pavlovič dále seznámil přítomné s rozsáhlou prací CSC CEC v Bruselu (a ve Štrasburku) při zastupování církví v politickém centru EU. Rozvinul také úvahu o participaci církví v politickém životě. Připomněl řecké slovo „politicon“ – v překladu jako služba společnosti – což je i jedním z poslání církve. Nikoliv však slovo politika v dnešním smyslu, jako management moci. Pavlovič

přednesl poté několik konkrétních bodů spolupráce a možností našeho předsednictví v EU. Jeho přednáška a návrhy, stejně jako ostatní přednášky, se objeví v brožuře, kterou u příležitosti našeho předsednictví vydá ERC.

Obsáhlou přednášku přednesl také Vít Prachatický, vyslanec Alexandra Vondry, místopředsedy vlády pro evropské záležitosti. Seznámil přítomné s prioritami české vlády při našem předsednictví. Připustil, že každý předsedající stát si musí stanovit pouze několik málo priorit a není možné postihnout všechna témata. Proto např. témata sociální nejsou v popředí naší české vládní agendy. Uvedl vládní motto našeho předsednictví: „Evropa bez bariér“.

Na toto téma chtějí reagovat také církev

a dohodly se, že se o to pokusí společně. Při ERC vznikla komise, která se přímo tímto tématem zabývá a je složená z vyslanců všech členských církví ERC. Její předsedkyně Hana Volná přednesla na studijním dnu návrhy této komise. Oblasti zájmu církví, kde mají ze svých zkušeností co nabídnout, rozdělila na dva hlavní okruhy, témata reaktivní – komentář témat vládního návrhu – a témata aktivní.

K tématům reaktivním patří: *Evropa otevřená a konkurenceschopná* – sociální dimenze Evropy a také téma *Energetika udržitelná a bezpečná* – zde jako hlavní okruhy zájmu církve ekologická dimenze a alternativní životní styl.

K tématům aktivním, jimiž církev přispívají k otevřené občanské společnosti, patří tzv. sociální dimenze – jak církev přispívají ke vztahům (výchova, vzdělávání, rodina, marginalizace, diakonie) a tzv. ekologická dimenze – jak církev přispívají k prostředí (ochrana zdrojů, životního prostředí, lidská práva).

Volná uvedla, že v těchto oblastech církev

ve mají co nabídnout. To potvrdila i prezentace sociální práce jednotlivých církví a závěrečná panelová diskuse vedená Hanou Tonzarovou, farářkou Církve československé husitské a také členkou Komise pro církve a společnost CEC. Diskuse se účastnili Joel Ruml, synodní senior ČCE, Roman Juriga, ředitel Pravoslavné akademie ve Vilémově, a Vít Vurst, vedoucí osobní služby při Českém sdružení CASD. Účastníci diskuse představili rozsáhlé aktivity svých církví na poli charitativním, sociálním, ekologickým i v oblasti lidských práv. Uvedli, že právě příklady „dobré praxe“ jsou tím, co církev mohou společnosti ukázat a čím ji inspirovat. Zdůraznili též teologický aspekt své činnosti připomínkou slov Matoušova evangelia z kapitoly 25: „*Neboť jsem hladověl, a dali jste mi jíst, žíznul jsem, a dali jste mi pít, byl jsem na cestách, a ujali jste se mě, byl jsem nahý, a oblékli jste mě, byl jsem nemocen, a navštívili jste mě, byl jsem ve vězení, a přišli jste za mnou.*“

Mgr. Ondřej Chrást

ČESKÝ PRAVOSLAVNÝ SLOVNÍČEK

Dne 4. dubna se sešel Osvětový odbor pražské eparchie, aby již na svém 3. zasedání projednal aktuální otázky spojené s osvětovou a pastorační činností naší pravoslavné církve.

Jedním z projednávaných bodů byla **Příprava českého pravoslavného slovníčku**.

PhDr. Marta Holmanová a Mgr. Eva Šuvarská přednesly příspěvky, které informovaly o současné situaci. Práce s texty při redigování časopisu Hlas pravoslaví i polemika vyvolaná ohlasem čtenářů, opakované dotazy překladatelů, rychlý nárůst vlastních webových stránek PCO – to vše motivuje k tomu, aby byl tento slovníček vytvořen co nejdříve.

Pro otázky zpracování hesel, pravopisu a pravidel užívání české pravoslavné ter-

minologie byl sestaven kolektiv spolupracovníků.

E. Šuvarská a P. Milko informovali o nových publikacích, které doporučujeme všem církevním obcím: „*Od spánku do spánku*“, modlitby palestinských mnichů – Simeon, arcibiskup olomoucko-brněnský (1. díl modlitebniku, na kterém se OsO PE dohodl již v 80. letech 20. stol), „*PARRÉSIA*“, revue pro východní křesťanství č. 1/2007 – Pavel Milko a Michal Řoutil a „*Zlato se čistí v ohni*“, o němž se zmiňujeme v tomto čísle. Revui Parrésia se budeme věnovat v příštím čísle, kdy přineseme také podrobnější informace o práci Osvětového odboru.

Eva Šuvarská

SVATÝ KŘEST V ŘEHLOVICÍCH

Na Bílou sobotu se v Řehlovicích znovu narodilo sedm lidí a česká pravoslavná církev se rozšířila o sedm nových věřících, kteří se rozhodli následovat Krista a kterým ve svátosti křtu byly odpuštěny všechny hříchy.

Nenarodí-li se kdo z vody a z Ducha, nemůže vejít do království Božího. (J 3,5)

Svátost křtu se konala v dopoledních hodinách v prostorách kulturního centra na statku v Řehlovicích u Ústí nad Labem a přilehlém rybníku, v prostředí ideálním pro křest v jeho tradiční podobě. Svých 7 katechumenů sem přivezli ar-

chimandrita Marek a otcové Evžen Červinský, Miroslav Vachata a Vladimír Kulakov. Za zpěvu hymnu *Kteržkoli v Krista pokřtěni jste* se vydalo procesí věřících spolu s diákonem Ivanem Hadravou a Hanušem Nyklem kolem místního rybníka v čele se svatým křížem, korouhvemi a ikonami českých světců.

Starodávná tradice křtu dospělých ponořením se dnes z praktických důvodů provádí spíš vzácně. Baptisterium, zvláštní nádrž určenou ke křtům dospělých, totiž naprostá většina chrámů u nás nemá (Baptisterium je při chrámu sv. Václava v Brně). V současné době se však ke křtu ponořením vrací stále více kněží i dospělých katechumenů. Někteří cestují do Svaté země, jiní do přímořských oblastí. Křtít ponořením se ale dá i u nás: v řekách nebo ve vodních nádržích v přírodě.

Do vody se ponořilo sedm katechumenů, kteří se z milosti Boží vynořili jako křesťané očistěni do nového života. Svátost křtu smývá hříchy a přináší odpuštění. Na břehu řehlovického rybníku se tak na Bílou sobotu znovu narodilo sedm lidí, kteří uslyšeli slovo Kristovo.

Křtenci vstoupili mezi Boží lid v den slavnostního očekávání největšího křesťanského zázraku, vzkříšení Kristova. Tak jako Kristus zemřel a sestoupil do pekel, byli i křtenci ponořeni pod vodu, a tím zemřeli pro hříšný život. Vynořili se do nového věčného života, který nám svou smrtí a vzkříšením daroval Syn Boží.

ELIŠKA ARTOVÁ

ZPRAVODAJSKÝ ZÁPISNÍK

PASCHA 2008 NA STAROMĚSTSKÉM NÁMĚSTÍ. SEJDE SE NÁS TOLIK 7.6. V 10 HODIN NA VÁCLAVSKÉM NÁMĚSTÍ?

PRAHA. Na zasedání vlády České republiky 23. ledna 2008 byl schválen text věcného záměru zákona „O nápravě některých majetkových křivd způsobených církvím a náboženským společenstvem v době nesvobody a o narovnání vztahu mezi státem a církvemi a náboženskými společnostmi“. Souhlas s textem věcného záměru zákona vyslovila již na sklonku loňského roku jak vládní komise, tak všech 17 církví registrovaných v České republice, jichž se problematika dotýká. Základním principem řešení bude kombinace finanční náhrady za majetek, který nebude vydán, a naturální restituce, tj. faktické vydání majetku. Řeholním řádům a kongregacím bude umožněna naturální restituce majetku, jehož vlastníky byly a který drží stát z doby po 25. únoru 1948. U církví a náboženských společností se bude postupovat cestou paušální finanční náhrady, jež bude zahrnovat odškodnění za majetek, který nebude vydán. Celková suma, kterou bude stát v průběhu šedesáti let splácet, je 83 mld. Kč. Tato částka bude úročena 4,85 procenty. Náhrada stanovená zákonem bude vyplácena na základě smluv mezi

státem a církvemi a náboženskými společnostmi, kterým je v současné době přiznáno zvláštní právo být financovány ze státního rozpočtu. Budoucí zákon zruší veškerá ustanovení tzv. blokačních paragrafů, které dosud brání rozvoji obcí, a zruší i zákon č. 218/1949 Sb., o hospodářském zabezpečení církví a náboženských společností státem. Dalším krokem je vypracování paragrafového znění zákona, který bude předložen co nejdříve tak, aby materiál projednal parlament ještě do letních prázdnin. S účinností zákona se počítalo od 1. ledna 2009, záleží však na tom, zda s jeho zněním budou souhlasit i 3 poslanci ODS, kteří zatím mají k zákonu věcné výhrady.

ŠUMPERK.

Roky ubíhají jako voda v potoce a naši milé mátušce Emilii Šimkové je najednou 86 let.

Narodila se 30. dubna 1922 v Hlinsku na daleké Volyni. Neměla vždycky na růžích ustláno, ale s pomocí Boží všechno přežila. V roce 1996 si Bůh k sobě povolal jejího 47letého syna a rok nato jejího manžela, důstojného otce Václava.

Všechny tyto rány osudu nesla velmi statečně. My křesťané, kteří jsme věrní pravoslavi, nikdy nezapomeneme na otce duchovního Václava a stále vzpomínáme na jeho duchovní práci, u které mu byla vždycky oporou mátuška Milka.

Milá mátuško, hodně zdraví a Božího požehnání do dalších let a na mnohá a blahá léta!

A. BÍLKOVÁ

Celá redakce Hlasu pravoslavi se připojuje k tomuto upřímnému blahopřání!

JESENÍK

Vernisáž výstavy „Ikona – okno do nebe“ se uskutečnila 11. března 2008 v 18:00 hodin ve výstavním sále Vodní tvrze v Jeseníku. Vernisáž zahájilo pěvecké seskupení LOBNÍK, zpívající liturgické texty. Večer stejného dne se v Rytířském sále v Jeseníku konal koncert populárních zpěváků Marty a Teny Elefteriadi. Výstava potrvá do 19. 4. 2008. Výstavu o ikonách a historii pravoslavi, konanou pod záštitou arcibiskupa olomoucko-brněnského Simeona, pořádají Vlastivědné muzeum Jeseník a pravoslavná církevní obec v Jeseníku. Kromě ikon současných ikonopisců budou k vidění i ikony historické a artefakty přibližující pravoslavi. Součástí akce byla i výstava dětských prací ZUŠ Jeseník na téma Ikona pod vedením Mgr. D. Akritidisové. Dne 10. 4. 2008 v 17:30 hodin se v Rytířském sále uskutečnila přednáška Mgr. Sylvy Novotné „Jak se rodí ikona“.

BRNO

Přibližně jednou za měsíc je ozdobena sobotní liturgie zpěvem dětského sboru. Bylo tomu tak i v sobotu 12. dubna. Dětský sbor pod vedením Xenie Čermocké se tentokrát při zpěvu střídala se sborem smíšeným. Po liturgii byla ve Svatováclavské hudební škole připravena společná snídaně. Zbytek dne děti již tradičně strávily na společném výletě. Tentokrát poznávaly jarní rostliny a sbíraly ty, které jsou vhodné na čaj. Pravý jarní čaj z vlastnoručně nasbíraných bylin, uvařený na ohni, všem velmi chutnal. Děti si také vyzkoušely, jak se běhá dostihový závod, a při cestě roklinou zvanou „Myši díra“ hledaly tajemné nástěnné malby.

U řeky Svitavy pak zasadily několik naklícených vrbových proutků.

ZNOJMO

Výstava o Čechách z Volyně byla slavnostně zahájena 29. 3. a trvala celý měsíc. Výstava je upravena tak, že může být použita na dalších místech republiky, ve školách i v zájmových klubech a kulturních zařízeních, pro různé zájemce o osudy Čechů z Volyně. Výstavu připravilo Sdružení Čechů z Volyně a jejich přátel – region Brno a Asociace Iuvenes-Znojem v kapli sv. Václava ve Znojmě (bývalá pravoslavná modlitebna a spodní výstavní galerie).

ÚHELNÁ

Odbor pro mládež olomoucko-brněnské eparchie, vedený o. Josefem Liborem Kratochvílou, uspořádal popaschální setkání mládeže od 2. května do neděle 4. května v krásném prostředí Rychlebských hor v malebné vesničce Úhelná.

VILÉMOV

Pastýřská konference duchovních pražské a olomoucko-brněnské pravoslavné eparchie na téma „Práce se servery pravoslavných církví“, se zaměřením na komunikaci a získávání informací pomocí internetu se bude konat ve dnech 13. a 14. května v prostorách vilémovského monastýru. Účast všech presbyterů je povinná. Příspěvek na ubytování a stravování činí 500 Kč. S úhradou příspěvku může duchovním pomoci církevní obec nebo individuální dárci. Notebooky s sebou! Příhlášky opatřené podpisem adresujte na monastýr Zesnutí přesvaté Bohorodice ve Vilémově, č. p. 159, 783 23 Vilémov u Litovle.

VILÉMOV

14. července od 10 hod. se bude v prostorách monastýru a Gorazdova cyrilometodějského střediska ve Vilémově konat výroční konference občanského sdružení Pravoslavná akademie Vilémov. Ve stejný den v 14:00 hod bude v Gorazdově cyrilometodějském středisku otevřena ekologická výstava „Od větrných mlýnů k větrným elektrárnám“ od Ing. Břetislava Koče.

PŘIPRAVIL ROMAN JURIGA

RADOSTNÉ VZPOMÍNÁNÍ V OLOMOUCI

Neděle Tomášova 4. května se stala dnem, kdy se v pravoslavném chrámu sv. Gorazda v Olomouci s požehnáním olomoucko-brněnského arcibiskupa Simeona shromáždilo mnoho pravoslavných věřících z Moravy a Čech i pravoslavných lidí z jiných zemí, kteří v naší církvi a v naší zemi nacházejí svůj nový domov. Věřící se sešli v Olomouci, aby se společně se svými archijereji a duchovními otci pomodlili a také popřáli svému metropolitovi a arcibiskupovi pražskému Kryštofovi při příležitosti 20 výročí, jeho biskupského svěcení neustávající radost z práce pro Boha a při budování církve – domu Božího a společně prosili Všemohoucího o hodně sil duševních i fyzických pro nelehkou službu nejvyššího představitele pravoslaví v českých zemích a na Slovensku.

Proč se setkání uskutečnilo v Olomouci? Především proto, že Olomoucko-brněnská pravoslavná eparchie se stala po vysvěcení na neděli Tomášovu v roce 1988 prvním působiš-

těm vладыky Kryštofa. Olomoucko-brněnská eparchie procházela v době působení biskupa Kryštofa, dnes metropolity Pravoslavné církve v českých zemích a na Slovensku, jak obdobím společenské transformace let 1989–1990, tak také obdobím obnovy a budování řady důležitých institucí. Vладыka Kryštof se v době svého působení na Moravě rozhodující měrou zasloužil o zbudování monastýru Zesnutí přesvaté Bohorodice a Gorazdova cyrilometodějského střediska ve Vilémově, monastýru Sv. novomučedníka Gorazda v Hrubé Vrbce i chrámu Svatého Ducha v Šumperku, který nás odkazuje k cyrilometodějským základům pravoslavné víry ve střední Evropě. V době působení vладыky Kryštofa došlo na Moravě k obnovení života řady farností a opraveny či získány byly nové chrámy, z nichž stojí za připomínku třeba chrám sv. Mikuláše v Mikulově, který byl v době působení vладыky Kryštofa i opraven.

Vладыka Kryštof byl v době svého moravského

působení iniciátorem četných církevních vydavatelských, vzdělávacích, misijních i charitativních iniciativ a stál jako hlavní iniciátor u zrodu Sdružení občanů zabývajících se emigranty i občanského sdružení Pravoslavná akademie Vilémov.

Svatá liturgie na neděli Tomášovu, kterou sloužil metropolita Kryštof spolu s olomoucko-brněnským arcibiskupem Simeonem, komárenským biskupem Tichonem a řadou duchovních z Moravy a Čech i vzácnými hosty - otci Kosmou ze Švýcarska, Georgiem z Atén, Serafimem z Litvy a Alexijem z Moskvy za zpěvu šumperského církevního sboru ukázala, že olomoučtí a moravští duchovní i věřící na svého milovaného vладыku nezapomněli a rádi mu popřáli vše dobré pro pokračující významnou službu v církvi.

Zvláštní poděkování všech účastníků patří představenému katedrálního chrámu sv. Gorazda o. RNDr. Mgr. Petru Novákovi a mátušce Pavlíně Novákové s obětavými členy olomoucké církevní obce za skvělé a výborně zorganizované pohostění pro všechny účastníky.

Neobyčejnou hloubkou oslovil přítomné v chrámu jak proslov oslavence, tak i blahopřání arcibiskupa olomoucko-brněnského Simeona a i proslov a blahopřání o Libora Raclavského, který připomněl výzvy a očekávání, před kterými stojí naše církve v současnosti.

Radostné bohoslužebné setkání v katedrálním chrámu, které bylo spojeno také s významným o. Alexije právem nosit mitru, se tak stalo jak vzpomínkou na dny a doby minulé, kdy vладыka Kryštof působil na Moravě, tak také příslibem a znamením naděje, že četné dobré myšlenky a iniciativy, které vznikly a rozvinuly se v době jeho působení a v době působení jeho nástupce na olomoucko-brněnské katedře, vладыky arcibiskupa Simeona, budou v budoucnu pokračovat a nadále se rozvíjet.

K četným gratulantům, kteří vладыkovi metropolitovi Kryštofovi přáli vše dobré při příležitosti 20. výročí jeho vysvěcení na biskupa v Praze, Vilémově, Olomouci a na mnoha dalších místech, se touto cestou připojuje redakční rada Hlasu pravoslaví. Na mnohá a blahá léta!

R. J.

Vasilios Ikossipendarchos, velvyslanec Helénské republiky v ČR, byl na Paschu v prvních minutách 27. dubna vyznamenán řádem sv. Cyrila a Metoděje.

Karlovy Vary, 28. dubna 2008. Vладыka Kryštof předává sestře Anně Martišové vyznamenání - medaili sv. Cyrila a Metoděje.

LASKAVÝ POZDRAV

Dobrý den, milá redakce Hlasu pravoslavi!

Moc neumím psát dopisy a taktéž neumím moc psát česky.

Píšu Vám od srdce. Časopis Hlas pravoslavi miluji. Každé Vaše číslo mne moc potěší. Potěší hodně, tak, že se i rozpláču. Je tam tolik krásných a moudrých vět! Tímto bych chtěla poděkovat vladykovi Kryštofovi a taky všem duchovním otcům za jejich články. Vám, milá sestro Marie, taktéž děkuji a všem bratrům a sestrám v Kristu, kteří se podílejí na časopisu Hlas pravoslavi. (...) Prožívala jsem špatné období. Byla jsem moc nešťastná. Tak jsem si vzpomněla na článek, který napsal vladyka Kryštof v čísle 9-10/2007. Tam bylo napsáno, co jsem hledala celý svůj život, a byla jsem slepá. Když je nouze nejvyšší, pomoc Boží nejbližší. A to je svatá pravda. A Vám, drahá sestro Marie, také děkuji. Vaše články mě také moc potěšily. Zamyslela jsme se nad řádky, které jste napsala o lásce v čísle 6-8/2007. A došla jsem k závěru, že když chci něco změnit, tak bych se měla snažit nejdřív u sebe...

K tomu bych chtěla napsat, že mně velmi pomohla ikona Obměkčení kamenných srdcí. Otevřela mi oči a moje srdce. Děkuji Pánu Bohu a vladykovi Kryštofovi, že nám tak vzácný poklad přivezl. Když jsem manželovi přitiskla ikonu k srdci, v jeho očích se objevily slzy. Jsem z Ukrajiny, tady jsem vdaná 10 let. Ještě jednou moc děkuji všem.

MARIE, CHLUMEC NAD CIDLINOU

Děkujeme za krásný dopis, který jsme trochu zkrátili a drobné chybičky opravili. Sestra Marie úctyhodně ovládá češtinu – a nás v redakci potěší každý dopis, i když ho napíšete ve svém rodném jazyce.

SMUTNÉ VELIKONOCE V RAKOVNÍKU

Dospěl-li kdo po deváté hodině, ať přistoupí bez rozpaků a bázně. Dostihl-li kdo o jedenácté hodině, neboj se, že jsi prodlel..... Všichni požívejte hostiny víry, všichni přijměte bohatství dobroty.....(z poučného slova sv. Jana

Zlatoústého na svatý a světlý den slavného a spasitelného Vzkříšení Krista Boha našeho).

Rakovnická pravoslavná církevní obec, přifařená do Hořoviček se připravovala dle svých duchovních schopností k oslavě svátků Kristova světlého vzkříšení. Již před několika lety převládl v obci názor, že je správné slavit paschální svátky v souladu s církevní tradicí a v souladu s kanonickým církevním kalendářem a hlavně pak v jednotě s celosvětovým pravoslavím. Na velké duchovní radosti z Kristova spasitelného zmrtvýchvstání však letos ulpívá značná pachut' z pocitu podřadnosti v rámci naší pražské pravoslavné eparchie. Na velký čtvrtek duchovní správce oznamuje věřícím, že se velkopáteční večerní nekoná a je eparchiálním biskupem odeslán vykonávat bohoslužby do církevní obce v Železném Brodě, nicméně je přislíbena účast jiného kněze pražské eparchie na nedělní jitřní a sv. liturgii. V neděli velikonoční se v 9.00 hodin shledáváme v rakovnické kapli sv. Gorazda s o. Vladimírem Spurným, který přijel ze Železného Brodu a oznamuje nám, že již odsloužil po půlnoci jitřní a sv. liturgii a nyní může odsloužit jen jitřní a posvětit paschální pokrmy. Tím paschální chrámové oslavy v Rakovniku končí. Kdo se ve farnosti chystal přistoupit ke svatým tajinám ve svatý den Kristova vzkříšení, ten se jistě neubrání pocitu, že z onoho plného stolu na něj zbyly jen drobty. Odešel z chrámu s posvěcenými paschálními pokrmy, ale bez přijetí svatých tajin. Ti, kdo dospěli po desáté hodině, ti neměli ani posvěcené paschální pokrmy. Čím si zasloužili železnobrodští přesun kněze na velikonoční služby na více než stopadesátikilometrovou vzdálenost a ještě na úkor jiného společenství církve?

HYPODIAKON MUDR. JAN VOHRALÍK

BÝT PRAVOSLAVNÝM

Od dob, kdy jsem začal pravidelně navštěvovat pravoslavné chrámy (kdysi tomu tak nebyvalo), stávalo se mi, že jsem všude znovu a znovu nacházel přímo živoucí důkazy reálné přítomnosti Kristovy, prostupující všemi účastníky: četl jsme ji z laskavých očí kně-

ze, ze vzájemné vstřícnosti věřících i z téměř neuvěřitelné kázně a důstojného ztišení u většiny docela malých dětí. Jako by skoro všechny bez výjimky, pravoslavné i jinoslavné, zasáhla a prostoupila ona nestvořená milost, kterou tak s oblibou označoval Řehoř Palama. Zpěv sboru povznášel mou mysl jakoby do blízkosti andělů a já rozuměl tradici, že nám bylo na těchto místech dovoleno zúčastnit se božské liturgie, kterou oni sami den co den slouží před trůnem Páně. Možná pramenil onen úžas ze srovnání s leccíms, co jsem znával dříve, možná jsem si detaily idealizoval, ale na mne to tak působilo a byl jsem stržen. Kamkoliv jsem vkročil, tajil se mi a dodnes se mi tají dech radostí ze zářivého setkávání se Vzkříšeným: v pražském katedrálním chrámu, v uspenském chrámu na Olšanech i za pobytu na Vysočině v Kocliřově nebo kdekoli jinde.

A tu se chci vyznat: Pochopil jsem, že být pravoslavným křesťanem je nesmírný mravní závazek, ohromná zodpovědnost. Třebaže chyběl jediný krok, abych se ocitl na prahu nové cesty, vědomí nehodnosti a vlastní nedostatečnosti mi zabraňovalo. Po léta jsem do chrámu docházel, účastnil se bohoslužeb, pravoslavnou víru jsem vždy znovu vyzná-

val a cítil se jí prostoupen, každý okamžik tady mi byl nahlédnutím do věčnosti. V dotazníku sčítání jsem se hlásil k pravoslaví, publikoval jsem v pravoslavném tisku, a přece jsem dlouho zůstával mimo a váhal: Jsem vsutku již schopen vzít na sebe zodpovědnost člena církve a především, mohu toho vůbec být hoden? Nakonec jsem se rozhodl – a byl jsem přijat. První, co se mne zmocnilo, bylo bezbřehé nadšení. Připadal jsem si jako omámen radostí a nakonec jsem při obřadu a při přistoupení k tajině přijímání z rozechvění zazmatkoval.

O něco později se dostavil stav, který by bylo možno nazvat depresí. Opět ve mně zahlodala otázka: Nejsem snad příliš domýšlivý, že jsem se k něčemu tak významnému odhodlal? A budu ve svém věku ještě schopen odevzdat církvi něco z toho, co se ode mne očekává? A co se vlastně očekává?

Tiseň postupně odezněla. Byla nemístná a vlastně sama o sobě se stávala proviněním. V přílišném smutku nad sebou samým spatřoval ostatně již stařec Nikodem Agiorita nepřiznaný záblesk zraněné pýchy. Nyní ke mně hlouběji pronikla myšlenka vladykova kázání: Kristus o našich slabostech přece ví a tím spíše nás k sobě volá a přeje si, abychom našli sílu přijmout sami sebe takové, jací jsme, i se svými sklony, i se svou vrozenou povahou (kteřá vykazuje mnoho rysů nehodných chvály) a vyrovnávat se s nelichotivými fakty sebepoznání v Jeho léčebnici. Nežádá, abych se chlubil, co všechno jsem dokázal vlastní silou na sobě změnit, nepředpokládá mou dokonalost. Přichází mne sám uzdravovat. Nikdy nebudu mít, čím bych se vlastní zásluhou směl pyšnit. A nechci si ani předstírat, že určitě už nikdy neselžu – to bych byl pokrytec. Smím však prosit o sílu, abych selhával co nejméně. A zároveň o sílu snášet vše nedobré, co na mne kdy přijde. A také smím doufat, že On mi pomůže v té míře, v jaké se zřeknu vlastních nároků a odevzdám se do vůle Boží.

PHDR. OTAKAR ALEŠ KUKLA, PRAHA

PROČ JSME PRAVOSLAVNÍ POZVÁNKA NA CYRILOMETODĚJSKÉ SETKÁNÍ

Srdečně vás zveme na Cyrilo-
metodějské setkání všech přátel
Gorzdova cyrilometodějského
duchovního střediska, monastý-
ru Zesnutí přesvaté Bohorodice a
Pravoslavné akademie na téma
„Proč jsme pravoslavní – základy
naší víry“ ve Vilémově u Litovle
ve dnech 20. – 22. června 2008
s možností individuální zpovědi

+ Simeon, v.r. + Kryštof, v.r. arcibiskup olomoucko-brněnský arcibiskup pražský,
metropolita českých zemí a Slovenska

Ubytování a strava: 850 Kč, u sociálně slabších je možno požádat o příspěvek na ÚMR.
Pobyt se hradí předem, nejpozději však při ubytování v monastýru v pátek 20. 6. večer.
Informace: u má. H. Novákové na Úřadu metropolitní rady v Dělostřelecké 7, Praha 6, tel.
224 315 015, fax. 224 313 137

VÝZVA

V kontextu projektu komise pro studium dějin Pravoslavné Církve na Slovensku si dovoluujeme oslovit všechny, kteří by měli zájem se zúčastnit na sbírce materiálů o osobnostech pravoslavné církve na území Čech, Moravy a Slovenska. Projekt si klade za cíl postupně sbírat materiály o osobnostech pravoslavné církve, které by posléze byly vydány v knižní podobě. Přivítáme materiály v podobě vzpomínek, zápisků, fotografií i jiných historických dokumentů, které by nám pomohly zmapovat a uchovat památku na významné osobnos-

ti pravoslavní pro budoucí generace. Všechny vhodné příspěvky budou publikovány v souladu s Autorským zákonem se jmény přispívajících. Zajímáme se o osobnosti z jakéhokoliv období. Uvítáme jakékoliv, i zdánlivě bezvýznamné vzpomínky anebo reflexe na osobnosti pravoslavní.

Příspěvky a ostatní relevantní materiál prosím zasílejte na adresu:
ThDr. Václav Ježek PhD., předseda komise pro studium dějin Pravoslavné církve na Slovensku,
PBF PU, Masarykova 15, Prešov, 081 60.
Děkujeme za vaši spolupráci.

RADOSTNÉ JUBILEUM

Na Tomášovu neděli oslaví Jeho Blaženost Kryštof, arcibiskup pražský, metropolita českých zemí a Slovenska, 20 let od svého biskupského svěcení. Redakce Hlasu pravoslavní se připojuje k zástupu gratulantů a přeje Jeho Blaženosti mnoho zdraví, sil a Boží milosti a pozhánání k dalšímu nesení zodpovědné velekněžské služby k dobru svěřených duší a slávě Boží.

EIS POLLA ETI DESPOTA

Z PROGRAMU METROPOLITY KRYŠTOFA VLADYKA S POMOCÍ BOŽÍ HODLÁ:

NEDĚLE 1. ČERVNA

▶ pobývat v Daskaliu v Řecku

SOBOTA 7. ČERVNA

▶ v 10⁰⁰ hod. u příležitosti 160. výročí Slovenského sjezdu sloužit slavnostní archijerejskou sv. liturgií pod širým nebem na Václavském náměstí v Praze

NEDĚLE 8. ČERVNA

▶ v 10⁰⁰ hod. sloužit archijerejskou sv. liturgií v chrámu Zesnutí přesvaté Bohorodice Na Olšanech v Praze 3

NEDĚLE 15. ČERVNA

▶ v 9.30 hod. na svátek Seslání Ducha svatého sloužit sv. archijerejskou liturgií v katedrálím chrámu sv. Cyrila a Metoděje v Resslově ul. 9a v Praze 2

SOBOTA 21. ČERVNA

▶ v 7⁰⁰ hod. loužit spolu s Jeho Přeosvíceností arcibiskupem Simeonem sv. archijerejskou liturgií v monastýru Zesnutí

presvaté Bohorodice ve Vilémově a oslavit tak 10. výročí biskupského svěcení vладыky Simeona, arcibiskupa olomoucko-brněnskému

NEDĚLE 22. ČERVNA

▶ v 8.30 hod. sloužit slavnostní archijerejskou sv. liturgií v chrámu Seslání svatého Ducha v Šumperku a oslavit tak 10. výročí jeho vysvěcení

SOBOTA 28. ČERVNA

▶ v 10⁰⁰ hod. po příjezdu z Prahy na kole sloužit sv. archijerejskou liturgií v jeskyni sv. Ivana Českého (římskokatolický kostel sv. Jana Křtitele) ve Svatém Janu pod Skalou u Berouna

NEDĚLE 29. ČERVNA

▶ v 9.30 hod. sloužit sv. archijerejskou liturgií v katedrálím chrámu sv. Cyrila a Metoděje v Resslově ul. 9a v Praze 2 a poděkovat při ní za 55 let svého života.

PROSÍME LASKAVĚ ČTENÁŘE
O FINANČNÍ PODPORU NAŠEHO ČASOPISU

SVÉ DARY ZASÍLEJTE NA VLASTNÍ ÚČET
HLASU PRAVOSLAVÍ v češtině

Raiffeisenbank, a.s.
č.ú. 5011103614/ 5500

pro převod ze zahraničí
IBAN CZ285500000005011103614

POKUD CHCETE ZASÍLAT ČASOPIS,
OBJEDNEJTE HO NA ADRESE

Pravoslavná církev v českých zemích
Dělostřelecká 1
160 00 Praha 6

k rukám m. Heleny Novákové
tel. 224 315 015

nebo e-mailem:
redakce.hp@gmail.com
prostřednictvím sms
na čísle 775 378 231

Příspěvek na tisk jednoho čísla činí
v roce 2008 podle současné ceny za tisk
24 Kč + poštovné

Celoroční předplatné za 1 číslo
činí 288,- Kč + 154,- Kč poštovné
celkem 442,- Kč

**Za všechny vaše
příspěvky i dary vám
ze srdce děkujeme!**

VYDÁVÁ PRAVOSLAVNÁ CÍRKEV V ČESKÝCH ZEMÍCH
S POŽEHNÁNÍM +KRYŠTOFA,
ARCIBISKUPA PRAŽSKÉHO A METROPOLITY
ČESKÝCH ZEMÍ A SLOVENSKA

Číslo 5/ 2008/ ročník LXIII

DĚLOSTŘELECKÁ 7
160 00 PRAHA 6
P.O. BOX 655, CZ-111 21 PRAHA 1
E-MAIL: REDAKCE.HP@GMAIL.COM
WWW.HLASPRAVOSLAVI.CZ

REGISTRACE
MK ČR E 248

ŠÉFREDAKTOR
PHDR. SVATAVA MARIA KABOŠOVÁ
KABOSOVA@SEZNAM.CZ
TEL. 775 378 231

ODPOVĚDNÝ REDAKTOR RUSKÉ PŘÍLOHY
JEREJ MGR. OLEG MACHNĚV
OLEGM@POST.CZ
TEL. 737 755 651

EDITOŘI
ARCHIMANDRITA THDR. MAREK KRUPICA, TH.D.
DIÁKON MGR. HANUŠ NYKL
MGR. ROMAN JURIGA
JEREJ DAVID DUDÁS

REDAKCE
OSVĚTA A PRAVOSLAVNÁ DUCHOVNOST:
MGR. JANA BAUDIŠOVÁ, MGR. EVA ŠUVARSKÁ,
JEREJ MGR. JAN TÝMAL
PRAVOSLAVNÁ MLÁDEŽ: LIBUŠE PIPKOVÁ, DiS.
PRAVOSLAVÍ VE SVĚTĚ: JEREJ MGR. ANTONIJ DRDA
OLOMOUCKO-BRNĚNSKÁ EPARCHIE: EVA JURIGOVÁ

TECHNICKÁ SPOLUPRÁCE
BORIS HAVEL

JAZYKOVÁ ÚPRAVA
PHDR. MARTA HOLMANOVÁ

GRAFIKA
TOMÁŠ LANGER

ADRESA PRO ZASÍLÁNÍ PŘÍSPĚVKŮ:
SVATAVA MARIA KABOŠOVÁ,
U ZELENÉHO PTÁKA 12, 148 00 PRAHA 4

REDAKCE SI VYHRÁŽUJE PRAVO NA PŘÍPADNÉ ÚPRAVY ČI KRÁCENÍ
ZASLANÝCH PŘÍSPĚVKŮ. REDAKCÍ NEVYZÁDANÉ RUKOPISY, FOTO-
GRAFIE A KRESBY SE NEVRACEJÍ. AUTORSKÉ ČLÁNKY, PŘEKLADY
A FOTOGRAFIE JSOU DAREM CÍRKVI A AUTOŘI SI NENÁROKUJÍ AUTOR-
SKÝ HONORÁŘ VE SMYSLU AUTORSKÉHO ZÁKONA. OTIŠTĚNÉ MATE-
RIÁLY NELZE ROZŠÍŘOVAT BEZ SOUHLASU REDAKCE NEBO AUTORA.

O. Oleg Machněv, zodpovědný redaktor ruské přílohy Hlasu pravoslavi vznikla a stále vychází jen díky jeho nezměrnému úsilí a obětavosti), duchovní správce v Klatovech a skvělý organizátor, oslavil na Paschu své 40. narozeniny. Celá redakce Hlasu pravoslavi se připojuje s přáním Boží milosti a brzkého uzdravení (otec Oleg se zotavuje po operaci). Modlete se, prosím, také, aby se s Boží pomocí co nejdříve těšil opět plnému zdraví.

Nezapomeňte! V sobotu 7. června 2008 v 10 hodin! Na Václavském náměstí se nekonají často veřejně modlitby. Přesto se tam konaly vždy při velkých společenských událostech a změnách. Naposledy to bylo v roce 1989 když se otevírala cesta k současnému uspořádání společnosti. Ucelenou bohoslužbu však Václavské náměstí zažilo jen jednou ještě jako Koňský trh, a to právě před 160 lety. Pravoslavní Slované Češi, Rusíni, Rusové, Slováci, Srbové, Ukrajinci a další národy a jejich přátelé se modlili za mír celého světa, za spravedlnost a pro člověka důstojný společenský řád. Na jejich modlitby navazujeme a budeme se modlit rovněž v jazyce staroslověnském za mír, spravedlnost a navíc za zachování křesťanské identity na evropském kontinentu.

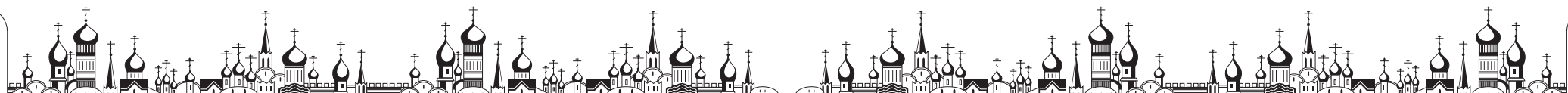

V PŘÍŠTÍM ČÍSLE SE MŮŽETE DOČÍST:

SLOVO METROPOLITY
160. VÝROČÍ SLOVANSKÉHO SJEZDU
GALERIE NAŠICH IKONOPISCŮ
TROJICNÍ TEOLOGIE

ZE STARÉHO ZÁKONA: BLIZOUČKO K CÍLI
SV. NIKOLAJ VELIMIROVIČ: RAJSKÁ PYRAMIDA VIII.

KLÁŠTER SV. KATEŘINY NA SINAJI
PRAVOSLAVÍ NENÍ IDEOLOGIE
NOVINKY Z NAŠEHO PORTÁLU
SVATÝ ALEXANDR NĚVSKÝ – DOKONČENÍ
SERIÁL: NOVODOBÝ ŠAMANIZMUS
a mnoho dalšího

POUŤ NA KYPR

Jeho Blaženost metropolita Kryštof povede ve dnech 5. až 11. října 2008 duchovní pouť na ostrov Kypr. V pěti dnech navštívíme neznámější místa, spojená s počátky křesťanství, mimo jiné hrob sv. Lazara Vzkříšeného, prvního biskupa na Kypru. Přesnější informace a program přineseme v dalším čísle Hlasu pravoslaví. Případní zájemci se mohou již dnes hlásit u mátušky Heleny Novákové na Úřadu metropolitní rady v Dělostřelecké 7, Praha 6. Tel. 224 315 015, fax 224 313 137, e-mail: christofor.cz@tiscali.cz.

POZVÁNÍ NA POUŤ KE SV. IVANU ČESKÉMU

Jako každoročně budeme konat pouť k poustevníkovi sv. Ivanu Českému v sobotu 28. června 2008. Ti, kteří jsou sportovně založeni, mohou se připojit k Jeho Blaženosti metropolitovi Kryštofovi v 7⁰⁰ hodin ráno na konečné stanici tramvaje č. 25 na Bílé Hoře v Praze 6. Méně zdatní započnou pouť na Hlavním nádraží v Praze odkud odjíždí vlak směrem na Beroun v 7.24 hod. a v 7.32 hod. z nádraží Praha-Smíchov. V Srbsku je vlak v 8.11 hod. odkud pak pěšky po modré turistické značce směrem do Svatého Jana pod Skalou (asi 7 km). Kratší cesta vede proti toku řeky Berounky a pak do kopce po žluté turistické značce směrem do Svatého Jana pod Skalou (asi 5km). Svatou liturgii začíná sloužit Jeho Blaženost metropolitá Kryštof v 10⁰⁰ hod. v jeskyni sv. Ivana Českého (římsko-katolický kostel sv. Jana Křtitele). Všichni jsou co nejsrdečněji zváni a na všechny se velmi těšíme.